

OK a.m.b.a.

Åhave Parkvej 11, 8260 Viby J.

Årsrapport 2017

Årsrapporten er fremlagt og godkendt
på selskabets repræsentantskabsmøde

den

5/4.2018
Jacob Pedersen

Dirigent

Indhold

Påtegninger	
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	3
Ledelsesberetning	
Selskabsoplysninger	5
Koncernoversigt	6
Hoved- og nøgletal for koncern og moderselskab	7
Beretning	9
Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december	
Resultatopgørelse	17
Balance	18
Pengestrømsopgørelse	21
Noter, herunder anvendt regnskabspraksis	22

Påtegninger

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 for OK a.m.b.a.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og selskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og for koncernens og selskabets finansielle stilling.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

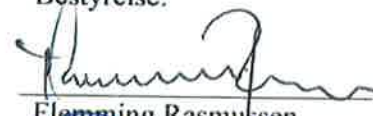
Aarhus, den 19. marts 2018

Direktion:

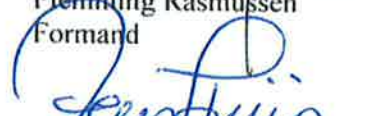

Jørgen Wisborg
Administrerende direktør

Niels Ole Christensen
Direktør

Bestyrelse:

Flemming Rasmussen
Formand

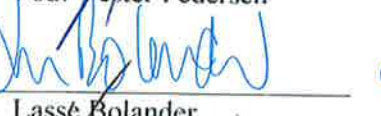

Erik Larsen
Næstformand

Jens Friis

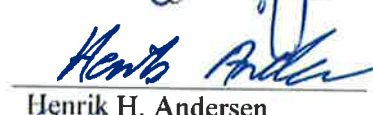

Poul Vester Pedersen

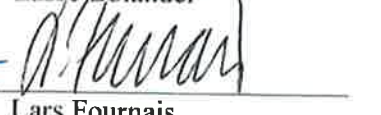

Torben B. Pedersen

Kræn Østergaard Nielsen

Lasse Bolander

Iben Schmidt Helbirk

Henrik H. Andersen

Lars Fournais

Arne E. Hansen
Medarbejderrepræsentant

Carsten Jespersen
Medarbejderrepræsentant

Jens Jørgen Nielsen
Medarbejderrepræsentant

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til andelshaverne i OK a.m.b.a.

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for OK a.m.b.a. for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet, samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet" (herefter benævnt "regnskaberne"). Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Ledelsens ansvar for regnskaberne

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde regnskaberne uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskaberne er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskaberne

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskaberne som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af regnskaberne.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet

besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udføre revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskaberne eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskaberne, herunder noteoplysningerne, samt om regnskaberne afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskaberne omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

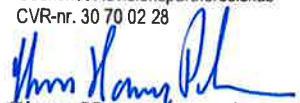
I tilknytning til vores revision af regnskaberne er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskaberne eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskaberne og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aarhus, den 19. marts 2018
ERNST & YOUNG
Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Claus Hammer-Pedersen
statsaut. revisor
MNE-nr.: mne21334

Lis Andersen
statsaut. revisor
MNE-nr.: mne10892

Ledelsesberetning

Selskabsoplysninger

OK a.m.b.a.
Åhave Parkvej 11
8260 Viby J
Telefon: 89 32 22 11

Hjemmeside: www.ok.dk
E-mail: ok@ok.dk
CVR-nr.: 39 17 04 18
Hjemsted: Viby J

Bestyrelse

Flemming Rasmussen, formand
Erik Larsen, næstformand
Jens Friis
Poul Vester Pedersen
Torben B. Pedersen
Kræn Østergaard Nielsen
Lasse Bolander
Iben Schmidt Helbirk
Henrik H. Andersen
Lars Fournais
Arne E. Hansen, medarbejderrepræsentant
Carsten Jespersen, medarbejderrepræsentant
Jens Jørgen Nielsen, medarbejderrepræsentant

Direktion

Jørgen Wisborg, adm. direktør
Niels Ole Christensen, direktør

Revision

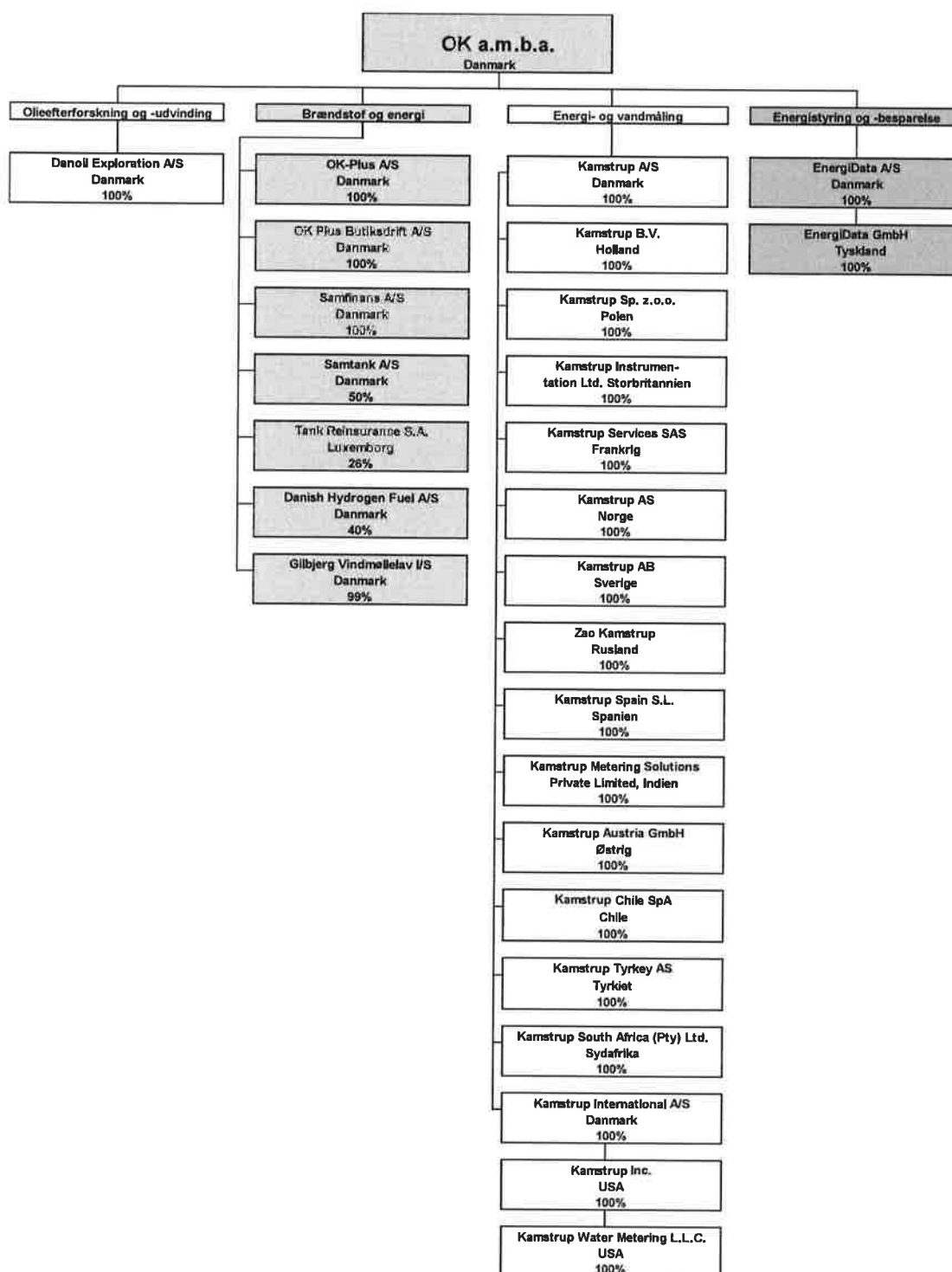
Ernst & Young
Godkendt Revisionspartnerselskab
Værkmestergade 25
Postboks 330
8100 Aarhus

Repræsentantskabsmøde

Repræsentantskabsmøde afholdes den 5. april 2018

Ledelsesberetning

Koncernoversigt

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal for koncern og moderselskab

Koncernen

mio. kr.	2017	2016	2015	2014	2013
Hovedtal					
Nettoomsætning	8.248	6.947	7.321	8.457	8.909
Resultat af primær drift	539	391	249	326	377
Resultat af finansielle poster	-6	-16	-19	-12	-8
Resultat før skat	537	380	237	318	370
Skat af ordinært resultat	-114	-85	-60	-71	-88
Årets resultat	422	295	177	247	282
Balance					
Anlægsaktiver	1.851	1.607	1.427	1.293	1.265
Omsætningsaktiver	2.997	2.598	2.080	2.202	2.354
Aktiver i alt	4.848	4.205	3.507	3.495	3.619
Andelskapital	516	449	385	318	249
Egenkapital	2.578	2.233	2.001	1.900	1.761
Hensatte forpligtelser	204	94	81	78	87
Langfristede gældsforpligtelser	84	96	112	302	513
Kortfristede gældsforpligtelser	1.982	1.781	1.313	1.215	1.259
Pengeomkostninger					
Pengestrøm fra driften	564	128	610	481	697
Pengestrøm til investering, netto	-465	-405	-323	-185	-215
Heraf til investering i materielle anlægsaktiver	-348	-347	-247	-175	-157
Pengestrøm fra finansiering	-48	244	-267	-288	-482
Pengestrøm i alt	51	-32	20	8	-1
Nøgletal					
Overskudsgrad	6,5	5,6	3,4	3,9	4,2
Afkastningsgrad	12,3	10,5	7,4	9,5	10,5
Bruttomargin	22,4	22,6	19,6	16,7	16,9
Likviditetsgrad	1,51	1,46	1,58	1,81	1,87
Egenkapitalandel (soliditet)	53,2	53,1	57,0	54,4	48,7
Egenkapitalforrentning	17,6	13,9	9,1	13,5	17,1
Personale					
Gennemsnitligt antal ansatte	1.669	1.482	1.411	1.323	1.281
Antal ansatte ultimo året	1.735	1.588	1.472	1.347	1.294

Nøgletallene er beregnet efter definitioner og begreber omtalt under anvendt regnskabspraksis.

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal for koncern og moderselskab

Moderselskabet

mio. kr.	2017	2016	2015	2014	2013
----------	------	------	------	------	------

Hovedtal

Nettoomsætning	5.987	5.073	5.627	6.894	7.489
Resultat af primær drift	227	253	108	71	209
Resultat af finansielle poster	9	-14	-9	-10	-7
Resultat før skat	472	343	202	262	336
Skat af ordinært resultat	-50	-48	-25	-15	-54
Årets resultat	422	295	177	247	282

Anlægsaktiver	1.664	1.369	1.369	1.342	1.302
Omsætningsaktiver	2.520	2.379	1.672	1.820	2.026
Aktiver i alt	4.184	3.748	3.041	3.162	3.329
Andelskapital	516	449	385	318	249
Egenkapital	2.578	2.233	2.001	1.900	1.761
Hensatte forpligtelser	16	14	12	13	19
Langfristede gældsforpligtelser	28	34	45	226	451
Kortfristede gældsforpligtelser	1.562	1.467	983	1.023	1.098

Pengestrøm fra driften	250	-243	288	226	512
Pengestrøm til investering, netto	-161	-7	-17	62	-3
Heraf til investering i materielle anlægsaktiver	-148	-106	-133	-71	-78
Pengestrøm fra finansiering	-43	250	-259	-301	-498
Pengestrøm i alt	46	0	12	-13	10

Nøgletal

Salgskvantum 1000 m ³ /t	1.433	1.373	1.311	1.265	1.260
Overskudsgrad	3,8	5,0	1,9	1,0	2,8
Afkastningsgrad	5,8	7,6	3,5	2,2	6,3
Bruttomargin	16,6	19,5	14,5	11,1	12,6
Likviditetsgrad	1,61	1,63	1,70	1,78	1,85
Egenkapitalandel (soliditet)	61,6	59,6	65,8	60,1	52,9
Egenkapitalforrentning	17,6	13,9	9,1	13,5	17,1

Gennemsnitligt antal ansatte	396	392	380	374	384
Antal ansatte ultimo året	403	400	379	375	375

Nøgletallene er beregnet efter definitioner og begreber omtalt under anvendt regnskabspraksis.

Ledelsesberetning

Beretning

OK koncernen

OK koncernen består af det andelsejede moderselskab OK a.m.b.a. samt en række helejede og delejede datterselskaber og associerede selskaber.

Ejerforhold

OK er et andelsselskab, der er ejet af 11.600 kunder. Ejerne vælger selskabets bestyrelse og repræsentantskab i en demokratisk struktur. Udlodning af overskud til medejerkræden er baseret på medlemsomsætning.

Moderselskabet

OK a.m.b.a. opererer inden for følgende områder: Salg af brændstof og bilvask fra tankstationer. Salg af brændstof, olie, el, smøremidler og naturgas til private og virksomheder. Desuden dimensionerer, leverer og installerer OK oliefyr og varmepumper samt yder energiteknisk service. OK tilbyder også forsikringsydelser og mobiltelefoni.

Datterselskaber og associerede selskaber

Kamstrup A/S er blandt verdens førende leverandører af løsninger til måling og styring af energi- og vandforbrug. Intelligente aflæsningssystemer med muligheder for dataanalyse fra Kamstrup bidrager løbende til ny, mere intelligent og omkostningseffektiv måling og håndtering af energi- og vandforsyning verden over.

Danoil Exploration A/S deltager i olie- og gasefterforskning og produktion, primært i den danske del af Nordsøen, hvor selskabet har andele i licenserne 7/89 Syd Arne, Solsort Unit, 9/95 Xana, 4/98 Xana Øst og 12/06 Robin Hood, med fundene Broder Tuck og Lille John. Desuden har Danoil en andel i den tyske licens B20008-73.

EnergiData A/S udvikler og forhandler energiløsninger til overvågning af energiforbruget og iværksættelse af energibesparende foranstaltninger i bygninger og bygningskomplekser, fx indkøbscentre, offentlige ejendomme, undervisningsinstitutioner og boligforeninger.

OK Plus A/S fungerer som kædekontor for OK Plus-butikkerne, der ligger i tilknytning til OK-tankstationer rundt om i landet.

OK Plus Butiksdrift A/S driver OK Plus-butikker i koncernens eget regi.

Samfinans A/S yder anlægsfinansiering til forhandlere tilknyttet OK.

Samtank A/S (50 % ejet) varetager oplagring af brændstof for aktionærene.

Tank Reinsurance (26 % ejet) varetager forsikringsskader i relation til fyringsolie kunder.

Danish Hydrogen Fuel A/S (40 % ejet) varetager drift af brintstationer i Danmark.

Gilbjerg Vindmøllelav I/S (99 % ejet) varetager drift af vindmølle.

Ledelsesberetning

Beretning

Udvikling i koncernens aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat

Koncernresultatet blev et overskud på 537 mio. kr. før skat, hvilket anses for meget tilfredsstillende. Resultatet er opnået gennem en øget vækst på næsten alle forretningsområder og udmønter sig i en udlodning til OK's medejere på niveau med sidste år, som var den største udlodning i selskabets historie.

Udviklingen på koncernens hovedområder

OK a.m.b.a.: Brændstof og energi

OK har øget volumenomsætningen i 2017. Dette er sket gennem en styrket udvikling i salget af brændstof fra tankstationer og til transport samt en fortsat solid tilstedeværelse indenfor boligopvarmning. Digitalisering og optimering af kundeoplevelsen har været en medvirkende faktor i den positive udvikling, som i øvrigt baserer sig på effektiv drift af det etablerede distributions- og salgsnet.

Kamstrup A/S: Intelligent energi- og vandmåling

Kamstrup har haft vækst i 2017. Der har været en betydelig vækst på vandmålerforretning, og der er taget hul på store elmåler-projekter, der vil vare i flere år frem. Forretningsområdet for fjernvarmemåling har vist pæn vækst.

Danoil Exploration A/S: Olieeftersforskning og -produktion

Produktionen på Syd Arne feltet blev mindre end forventet på grund af tekniske problemer med nogle få, men vigtige brønde. Der har fortsat været efterforskningsaktiviteter i øvrige licenser.

EnergiData A/S: Energistyring og -besparelse

Aktiviteterne i selskabet har resulteret i en forventet omsætningsvækst indenfor energistyring og -besparelser. Der er samtidig blevet investeret i produktudvikling og nye aktiviteter, hvilket har givet et tilfredsstillende resultat på det danske marked. Etablering på det tyske marked har vist sig mere ressourcekrævende end forventet.

Konjunkturudvikling og soliditet

Kombinationen af stigningen i verdensmarkedsprisen på olie og en faldende dollarkurs medførte, at udefrakommende påvirkninger i form af konjunkturudsving endte i nul. Koncernens balance blev forøget, og soliditeten lød på 53,2 % i 2017 mod 53,1 % i 2016.

Ledelsesberetning

Beretning

Rente- og valutakursudvikling

Den vedvarende lave rente i 2017 har fastholdt koncernens finansieringsomkostninger på et lavt niveau. Faldet i dollarkursen har givet en valutakursgevinst.

Forventninger til 2018

For 2018 forventes et koncernresultat på samme niveau som i 2017. Dette er baseret på fortsat lønsom drift af de eksisterende forretningsområder, fortsat vækst i Kamstrup og efterforskningsaktiviteter i Danoil på niveau med sidste år.

Udvikling i moderselskabets aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat

Resultatet af den primære drift i moderselskabet OK a.m.b.a. blev et overskud på 227 mio. kr. OK har formået at styrke sin position i et marked, der er præget af hård konkurrence.

Bilistmarkedet

Brændstof

Salget af brændstof fra tankstationer er øget i et marked, der igen i 2017 var svagt stigende på grund af et voksende antal ny-indregistrerede personbiler. OK har fastholdt sin konkurrencekraft og øget sin volumen i et marked med en stærk priskonkurrence. Samtidig har OK opretholdt investeringer i digitale platforme, herunder ny funktionalitet i OK's betalings-app. 2017 har vist, at kunderne har taget digitaliseringen til sig. Udrulningen af kontaktløs dankort-betaling på OK-tankstationer blev i 2017 fuldført, ligesom etableringen af infoskærme på tankstationerne var gennemført på størstedelen af stationerne ved årets afslutning.

Bilvask

Salget af bilvask oversteg forventningerne i 2017, og udbygningen af vaskehaller i OK-regi fortsatte. I 2017 nåede antallet af vaskehaller i OK-kæden op på 140, og heraf er de 123 forsynet med vandbesparende, biologisk rensningsanlæg og bærer det nordiske miljømærke Svanen. En række vaskehaller er desuden forsynet med solcelleanlæg, der leverer en del af strømmen til anlæggets drift. Ekspansionen af antallet af vaskehaller forventes at fortsætte i 2018.

Kunderne har taget godt imod innovative tiltag som abonnementsproduktet Fri Vask samt funktionaliteten i OK's betalings-app, der gør det muligt at starte og betale bilvasken direkte fra en smartphone, uden at skulle stige ud af bilen.

Ledelsesberetning

Beretning

Abonnementsprodukter

Inden for mobiltelefoni blev der i det forgangne år arbejdet både med at konsolidere OK's position på markedet og udvikle nye og endnu mere kundevenlige produkter. På forsikringsområdet har OK tilpasset produkter og priser til de samlede behov, som OK's kunder har.

Transport, landbrug og industri

OK's kæde af Truck Diesel-stationer har haft fremgang, og kæden er udbygget med to stationer i 2017. Kundebehovet er imødekommet ved at fastholde en god, skræddersyet kundeservice til såvel eksisterende og nye kunder igennem løbende videreudvikling af innovative serviceløsninger som det mobile tankkort og SMS-tankninger samt fokus på digital kortsikkerhed. Der blev også lanceret en ny betalings-app til erhvervskunder.

Den gode udvikling på transportområdet skyldes udvidelse af samarbejdet med en række større kunder på transport- og landbrugsområdet, og at der er etableret samarbejde med mange offentlige kunder.

Salget af smøremidler, herunder til industrien, udviser markant vækst, ikke mindst på grund af den nationale lagerføring, det stærke sortiment og den service, som OK tilbyder.

OK har i 2017 konsolideret sig som leverandør af større varmepumpeløsninger til erhverv, og i slutningen af året blev OK sammen med to øvrige aktører valgt af Energistyrelsen til at udbrede varmepumpekoncepter til relevante virksomheder. Der er tale om en abonnementsløsning, som forventes lanceret i første kvartal 2018.

Boligopvarmning

Markedet for salg af fyringsolie til private har generelt været faldende de senere år, og der bliver stadig længere mellem de oliefyrsopvarmede boliger. OK ønsker dog fortsat at servicere dette trofaste markedssegment og har i 2017 øget sin markedsandel.

OK's varmepumpekoncept til private under navnet OK Nærvarme blev udrullet i begyndelsen af 2017. Konceptet dækker et behov hos mange danskere, og OK fik mange bestillinger af det nye produkt. OK har fastholdt sin position som en af landets førende leverandører af varmepumpeløsninger.

El til boliger

Tilgangen af elkunder har været tilfredsstillende, selvom indførelsen af engrosmodellen fortsat gav en række IT-relaterede udfordringer i det forløbne år. Der er anvendt betragtelige ressourcer på at optimere interne processer, og der investeres væsentligt i forretningsområdet for at styrke markedspositionen.

Ledelsesberetning

Beretning

Udvikling i datterselskaber og associerede selskaber

Kamstrup A/S

Kamstrup har i 2017 igen øget sine globale markedsandele. På trods af fortsat skærpet konkurrence voksede omsætningen i 2017 til 2,1 mia. kr.

Væksten skyldes i al væsentlighed et fortsat fokus på produktudvikling, hvilket også har ført til en række succesfulde produktlanceringer i de seneste år. Produkternes forbedrede funktionalitet har således været en vigtig faktor i forhold til en forstærket konkurrenceevne i Kamstrup.

Løbende investeringer i fabriksautomatisering samt en række forbedringer gennem LEAN-aktiviteter har yderligere bidraget positivt til konkurrencekraften og til et højt, konsistent kvalitetsniveau. Der er foretaget store investeringer i 2017, herunder etablering af en yderligere fabrik i Danmark og forberedelse af produktion i USA. En forstærket indsats på produktudvikling, markedsføring og salg har øget kapacitetsomkostningerne i 2017, og det forventes, at denne indsats fortsat vil føre til stigende markedsandele. Ligeledes forventes der etablering på flere nye markeder i 2018.

Årets resultat er det højeste nogensinde i Kamstrups historie.

Årets resultat er 246,6 mio. kr. efter skat.

Danoil Exploration A/S

Syd Arne har i 2017 produceret cirka 4,9 mio. tønder råolie og 234 mio. kubikmeter gas mod 5,9 mio. tønder råolie og 310 mio. kubikmeter gas i 2016. Især manglende vandinjektion og tekniske udfordringer med nogle få, men centrale produktionsbrønde lagde en dæmper på produktionen, som derfor har været skuffende i forhold til forventningerne. Efterforskningsaktiviteterne i selskabet fortsætter i 2018.

Omsætningen i selskabet har været på 34,6 mio. kr., hvilket er 0,8 mio. kr. højere end sidste år. Stigningen kan hovedsageligt tilskrives stigende oliepriser.

Årets resultat er -2,2 mio. kr. efter skat.

Ledelsesberetning

Beretning

EnergiData A/S

Selskabet har oplevet betydelig omsætningsvækst i 2017. Årsagen skal primært findes i, at EnergiData har haft succes med at lancere og implementere energistyringssystemet MinEnergi 2.0, hvilket har givet nye kunder på det danske marked. Desuden er der taget hul på en større konverteringsbølge fra MinEnergi 1.0 til MinEnergi 2.0 blandt eksisterende kunder.

På det tyske marked er der brugt en del ressourcer, hvilket påvirker resultatet i negativ retning. Som en konsekvens heraf foretog EnergiData i 2017 en større organisationstilpasning i Tyskland. Der investeres fortsat i bearbejdningen af potentielle kundeemner i Tyskland.

Årets resultat er – 4,6 mio. kr. efter skat.

OK Plus A/S

OK Plus har i 2017 videreført arbejdet med konceptudvikling med fokus på butiksudtryk, varepræsentation og sortiment, særligt på 'food to go'. OK Plus har i 2017 fået tilgang af en ny butik, og kæden består nu af 71 butikker.

Årets resultat er 1,4 mio. kr. efter skat

OK Plus Butiksdrift A/S

Årets resultat er 0 mio. kr. efter skat.

Samfinans A/S

Årets resultat er 1,1 mio. kr. efter skat.

Samtank A/S

OK's andel af årets resultat er 0,5 mio. kr. efter skat.

Tank Reinsurance S.A.

OK's andel af årets resultat er 3,7 mio. kr. efter skat.

Danish Hydrogen Fuel A/S

OK's andel af årets resultat er -0,7 mio. kr. efter skat.

Gilbjerg Vindmøllelav I/S

OK's andel af årets resultat er -9,3 mio. kr. efter skat.

Ledelsesberetning

Beretning

OK's ansvarlighedsrapport

Den lovpligtige redegørelse for OK's forvaltning af sit ansvar som virksomhed i forhold til mennesker og miljø findes på:

LINK FOR 2017.

Betaling til myndigheder

Koncernen deltager i aktiviteter inden for efterforskning, udvikling og udvinding af olie- og naturgasforekomster. Koncernen har i regnskabsperioden ikke haft betalinger vedrørende disse aktiviteter til myndighederne overstigende 750 tkr.

Særlige risici

Markedsrisiko

Koncernen er eksponeret overfor prisdannelsen på olie og el. Der henvises endvidere til note 21 i denne årsrapport.

Kreditrisiko

Der ydes betydelige kreditter til koncernens kunder, hovedsagligt i form af varekreditter. Det er selskabets politik løbende at kreditvurdere kunderne.

Kreditrisikoen nedbringes endvidere gennem kreditforsikring af større kundekreditter.

Renterisiko

Koncernen er hovedsagligt finansieret med banklån med kort rente og er derved eksponeret overfor udsving i renten. Det er koncernens politik løbende at vurdere en delvis afdækning af renterisikoen.

Valutarisiko

Koncernen er eksponeret overfor valutarisici fra primært USD, GBP, NOK og SEK. Der henvises endvidere til note 21 i denne årsrapport.

Miljørisiko

Koncernen opbevarer og håndterer store mængder af flydende brændstoffer og er derfor eksponeret for risiko for oliespild. Dette imødegås gennem fastlæggelse af sikkerhedsprocedurer og uddannelsesprogrammer for de medarbejdere, som håndterer brændstofferne. Derudover afdækker koncernen risikoen gennem forsikringsprogrammer.

Ledelsesberetning

Beretning

Vidensressourcer

I forhold til koncernens forretningsgrundlag er det afgørende, at koncernen kan rekruttere og fastholde medarbejdere med et højt uddannelsesniveau, såvel som medarbejdere med faglig og teknologisk indsigt i koncernen forskellige forretningsområder. Koncernen fører en attraktiv personalepolitik og har ikke problemer med at tiltrække veluddannede og kompetente medarbejdere.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Resultatopgørelse

tkr.	Note	Koncern		Moderselskab	
		2017	2016	2017	2016
Varesalg inklusive energifgifter, tariffer og moms		17.663.167	15.224.804	15.237.113	13.197.053
Energifgifter, tariffer og moms		-9.414.910	-8.277.381	-9.250.567	-8.124.016
Nettoomsætning	1	8.248.257	6.947.423	5.986.546	5.073.037
Vareforbrug og produktionsomkostninger	2	-6.397.877	-5.380.568	-4.994.328	-4.081.743
Bruttoresultat		1.850.380	1.566.855	992.218	991.294
Logistikomkostninger	2	-147.756	-144.517	-147.756	-144.517
Salgsomkostninger	2	-897.481	-799.384	-472.218	-453.673
Administrationsomkostninger	2,3	-271.974	-236.975	-146.176	-139.969
Andre driftsindtægter		6.182	5.064	1.306	282
Resultat af primær drift		539.351	391.043	227.374	253.417
Resultat efter skat i datterselskaber	4	0	0	233.068	101.103
Resultat efter skat i associerede selskaber	5	3.545	5.309	3.489	2.772
Indtægter af værdipapirer	6	1.424	2.684	0	0
Finansielle indtægter	6	27.658	30.227	27.348	27.210
Finansielle omkostninger	7	-35.137	-48.889	-18.445	-41.651
Resultat før skat		536.841	380.374	472.834	342.851
Skat af ordinært resultat	8	-114.355	-85.176	-50.353	-47.657
Årets resultat		422.486	295.198	422.481	295.194

Koncernens resultat fordeler sig således:

tkr.	2017	2016
Andelshavere i OK a.m.b.a.	422.481	295.194
Minoritetsaktionærer	5	4
Årets resultat for koncernen	422.486	295.198

Forslag til resultatdisponering

tkr.	2017	2016	
Forrentning af andelskapitalen		5.162	4.495
Udbytte		108.000	72.500
Udstedelse af fondsandelsbeviser		36.000	72.500
Henlæggelse til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode		236.557	103.875
Overført resultat		36.762	41.824
		422.481	295.194

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Balance

tkr.	Note	Koncern		Moderselskab	
		2017	2016	2017	2016
AKTIVER					
Anlægsaktiver					
Immaterielle anlægsaktiver					
	9				
Færdiggjorte udviklingsprojekter		89.925	80.044	0	0
Udviklingsprojekter under udførelse		86.142	31.359	0	0
Goodwill		11.612	16.504	11.612	16.504
Software		37.342	23.014	23.438	16.220
Licenser i olieudvinding		1.550	1.705	0	0
Immaterielle anlægsaktiver i alt		226.571	152.626	35.050	32.724
Materielle anlægsaktiver					
	10				
Grunde og bygninger		685.920	564.848	446.138	435.527
Tekniske anlæg og maskiner		331.500	294.169	201.862	171.145
Driftsmateriel og inventar		166.337	141.791	131.941	117.353
Investeringer, olieudvinding		180.955	189.131	0	0
Igangværende investeringer / forudbetalinger		185.141	188.273	10.867	7.483
Materielle anlægsaktiver i alt		1.549.853	1.378.212	790.808	731.508
Finansielle anlægsaktiver					
Kapitalandele i datterselskaber	4	0	0	807.136	577.339
Kapitalandele i associerede selskaber	5	27.819	28.127	27.819	25.207
Andre tilgodehavender	11	22.669	21.552	3.351	2.149
Andre værdipapirer	12	24.677	27.176	93	93
Finansielle anlægsaktiver i alt		75.165	76.855	838.399	604.788
Anlægsaktiver i alt		1.851.589	1.607.693	1.664.257	1.369.020
Omsætningsaktiver					
Udskudt skatteaktiv	17	11.000	11.000	0	0
Varebeholdninger					
Råvarer og hjælpematerialer		164.076	127.808	0	0
Varer under fremstilling		7.905	8.043	0	0
Fremstillede færdigvarer og handelsvarer		466.565	403.416	422.475	379.523
Varebeholdninger i alt		638.546	539.267	422.475	379.523
Tilgodehavender					
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		1.786.718	1.603.027	1.421.774	1.320.717
Igangværende arbejder for fremmed regning	13	203.826	138.194	4.710	6.658
Tilgodehavende hos datterselskaber		0	0	361.371	410.648
Andre tilgodehavender	22	182.727	258.331	165.894	241.083
Tilgodehavende selskabsskat	14	80.182	3.717	77.693	0
Periodeafgrænsningsposter	15	7.736	8.868	6.651	7.447
Tilgodehavender i alt		2.261.189	2.012.137	2.038.093	1.986.553
Likvide beholdninger		85.926	35.329	58.702	12.513
Omsætningsaktiver i alt		2.996.661	2.597.733	2.519.270	2.378.589
AKTIVER I ALT		4.848.250	4.205.426	4.183.527	3.747.609

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Balance

tkr.	Note	Koncern		Moderselskab	
		2017	2016	2017	2016
PASSIVER					
Egenkapital					
Andelskapital		516.165	449.485	516.165	449.485
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode		0	0	540.544	309.419
Reservefond		1.918.043	1.647.172	1.374.423	1.333.431
Hedging reserve		-5.303	-12.888	-2.227	-8.566
Foreslået forrentning, udbytte og udstedelse af fondsandele		149.162	149.495	149.162	149.495
Minoritetsinteresser		127	125	0	0
Egenkapital i alt		2.578.194	2.233.389	2.578.067	2.233.264
Hensatte forpligtelser					
Udskudt skat	16	141.994	49.566	10.845	8.704
Andre hensatte forpligtelser	17	61.564	44.848	5.267	5.245
Hensatte forpligtelser i alt		203.558	94.414	16.112	13.949
Gældsforpligtelser					
Langfristede gældsforpligtelser					
Realkreditinstitutter	18	84.225	95.327	27.612	33.548
Leasingforpligtelser		0	865	0	0
Langfristede gældsforpligtelser i alt		84.225	96.192	27.612	33.548
Kortfristede gældsforpligtelser					
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	18	10.350	10.494	4.876	4.956
Kreditinstitutter		380.172	334.257	379.919	334.206
Igangværende arbejder for fremmed regning	13	36.651	32.018	0	0
Forudbetalinger fra kunder		109.656	104.387	91.217	76.174
Leverandørgæld		495.849	312.208	294.146	214.294
Gæld til datterselskaber		0	0	25.145	23.565
Gæld til associerede selskaber		2.046	671	2.046	1.217
Offentlige afgifter		430.318	380.197	430.318	380.197
Skyldig selskabsskat	14	278	9.785	0	9.785
Anden gæld	22	501.212	585.265	320.030	411.702
Periodeafgrænsningsposter		15.741	12.149	14.039	10.752
Kortfristede gældsforpligtelser i alt		1.982.273	1.781.431	1.561.736	1.466.848
Gældsforpligtelser i alt		2.066.498	1.877.623	1.589.348	1.500.396
PASSIVER I ALT		4.848.250	4.205.426	4.183.527	3.747.609
Finansielle risici	21				
Finansielle instrumenter	22				
Regnskabsmæssig sikring	23				
Kontraktlige forpligtelser, eventualposter og sikkerhedsstillelser	24				
Nærtstående parter	25				
Anvendt regnskabspraksis	26				

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Egenkapitalopgørelse

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Andelskapital				
Andelskapital 1. januar	449.485	385.316	449.485	385.316
Nytegninger/forhøjelser	73.105	70.549	73.105	70.549
Udbetalt ved udmeldelse	-5.829	-5.828	-5.829	-5.828
Overført til reservefond i forbindelse med udmelding	-596	-552	-596	-552
Andelskapital 31. december	516.165	449.485	516.165	449.485
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode				
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode 1. januar	0	0	309.419	342.886
Overført fra resultatdisponering	0	0	236.557	103.875
Overført til reservefond	0	0	-3.654	-133.392
Valutakursregulering af udenlandske datterselskaber	0	0	-3.024	-4.336
Regulering af afledte finansielle instrumenter, som ligger til sikring til dagsværdi	0	0	1.597	809
Skat af året regulering til dagsværdi af afledte finansielle instrumenter til sikring	0	0	-351	-423
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode 31. december	0	0	540.544	309.419
Reservefond				
Reservefond 1. januar	1.647.172	1.505.142	1.333.431	1.157.548
Overført ved andelshaveres udmeldelse m.v.	596	552	596	552
For meget afsat forrentning og udbytte	-20	115	-20	115
Valutakursreguleringer af udenlandske datterselskaber	-3.024	-4.336		0
Overført fra reserve for nettoopskrivning	0	0	3.654	133.392
Overført fra resultatdisponering	273.319	145.699	36.762	41.824
Reservefond 31. december	1.918.043	1.647.172	1.374.423	1.333.431
Hedging reserve				
Hedging reserve 1. januar	-12.888	-33.666	-8.566	-28.958
Regulering af afledte finansielle instrumenter, som ligger til sikring til dagsværdi	9.724	27.485	8.127	26.748
Skat af året regulering til dagsværdi af afledte finansielle instrumenter til sikring	-2.139	-6.707	-1.788	-6.356
Hedging reserve 31. december	-5.303	-12.888	-2.227	-8.566
Foreslået forrentning, udbytte og udstedelse af fondsandele				
Foreslået forrentning af andelskapital og udbytte 1. januar	76.995	73.853	76.995	73.853
Betalt forrentning af andelskapital og udbytte	-76.995	-73.853	-76.995	-73.853
Fondsandele 1. januar	72.500	70.000	72.500	70.000
Overført fondsandele	-72.500	-70.000	-72.500	-70.000
Overført fra resultatdisponering, forrentning og udbytte	113.162	76.995	113.162	76.995
Overført fra resultatdisponering, fondsandele	36.000	72.500	36.000	72.500
Foreslået forrentning, udbytte og udstedelse af fondsandele 31. december	149.162	149.495	149.162	149.495
Minoritetsinteresser				
Minoritetsinteresser 1. januar	125	199	0	0
Afgang	-3	-199	0	0
Tilgang	0	121	0	0
Overført fra resultatdisponering	5	4	0	0
Minoritetsinteresser 31. december	127	125	0	0
Egenkapital 31. december	2.578.194	2.233.389	2.578.067	2.233.264

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Pengestrømsopgørelse

tkr.	Note	Koncern		Moderselskab	
		2017	2016	2017	2016
Årets resultat		422.486	295.198	422.481	295.194
Reguleringer	19	353.023	324.590	-96.023	61.318
Pengestrøm fra primær drift før ændring i driftskapital		775.509	619.788	326.458	356.512
Ændring i driftskapital	20	-96.485	-421.987	21.542	-539.266
Pengestrøm fra primær drift før finansielle poster		679.024	197.801	348.000	-182.754
Indtægter af værdipapirer (pantebreve)		1.424	2.684	0	0
Finansielle indtægter	6	27.658	30.227	27.348	27.210
Finansielle omkostninger	7	-35.137	-48.889	-18.445	-41.651
Pengestrøm fra ordinær drift før skat		672.969	181.823	356.903	-197.195
Betalt selskabsskat	14	-108.978	-53.485	-106.862	-46.118
Pengestrøm fra driftsaktivitet		563.991	128.338	250.041	-243.313
Køb af immaterielle anlægsaktiver		-126.437	-81.216	-15.772	-20.417
Køb af materielle anlægsaktiver		-347.884	-346.690	-147.516	-106.360
Køb af finansielle anlægsaktiver		-3.113	-1.029	-2.488	-10.700
Salg af materielle anlægsaktiver		4.127	139	813	-1.204
Salg af finansielle anlægsaktiver		6.185	18.865	0	304
Udbytte fra tilknyttede selskaber		2.163	5.178	3.654	131.603
Pengestrøm til investeringsaktivitet		-464.959	-404.753	-161.309	-6.774
Fremmedfinansiering:					
Afdrag på langfristet gæld hos realkreditinstitut		-11.246	-10.942	-6.016	-5.407
Optagelse af kortfristet gæld hos kreditinstitut		45.915	334.047	45.713	334.206
Leasingforpligtelser		-865	407	0	0
Andelshavere:					
Indbetalt andelskapital		605	549	605	549
Udbetalt andelskapital		-5.829	-5.828	-5.829	-5.828
Udbetalt forrentning af andelskapital og udbytte		-77.015	-73.738	-77.016	-73.738
Pengestrøm fra finansieringsaktivitet		-48.435	244.495	-42.543	249.782
Årets pengestrøm fra drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet		50.597	-31.920	46.189	-305
Likvider, primo		35.329	67.249	12.513	12.818
Likvider, ultimo		85.926	35.329	58.702	12.513

Pengestrømsopgørelsen kan ikke direkte udledes af koncern- og årsregnskabets øvrige bestanddele.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

1 Segmentoplysninger

Aktiviteter - primært segment – 2017 for koncernen

tkr.	Brændstof og energi	Energi- og vandmåling	Olieefter- forskning og -udvinding	Energistyring og -besparelse	Øvrige/ elimine- ringer	Kon- cern i alt
Nettoomsætning	6.096.848	2.095.327	34.573	27.611	-6.102	8.248.257
Resultat af primær drift	231.525	324.651	-601	-4.847	-11.377	539.351
Årets resultat	182.628	246.596	-2.151	-4.592	0	422.481
Anlægsaktiver	1.732.990	739.960	184.554	11.552	-817.467	1.851.589
Omsætningsaktiver	2.564.887	801.990	10.332	10.929	-391.477	2.996.661
Segmentaktiver	4.297.877	1.541.950	194.886	22.481	-1.208.944	4.848.250
Hensatte forpligtelser	17.462	149.937	33.706	2.643	-190	203.558
Gældsforpligtelser	1.616.633	704.245	122.660	14.250	-391.290	2.066.498
Segmentforpligtelser	1.634.095	854.182	156.366	16.893	-391.480	2.270.056

Aktiviteter - primært segment – 2016 for koncernen

tkr.	Brændstof og energi	Energi- og vandmåling	Olieefter- forskning og -udvinding	Energistyring og -besparelse	Øvrige/ elimine- ringer	Kon- cern i alt
Nettoomsætning	5.170.402	1.739.943	33.800	18.546	-15.268	6.947.423
Resultat af primær drift	256.667	165.986	-6.354	-14.841	-10.415	391.043
Årets resultat	187.700	124.690	-5.562	-11.630	0	295.198
Anlægsaktiver	1.437.558	548.448	192.131	8.476	-578.920	1.607.693
Omsætningsaktiver	2.419.469	596.847	11.711	12.848	-443.142	2.597.733
Segmentaktiver	3.857.027	1.145.295	203.842	21.324	-1.022.062	4.205.426
Hensatte forpligtelser	14.820	47.746	31.576	1.658	-1.386	94.414
Gældsforpligtelser	1.525.135	654.592	131.595	8.057	-441.756	1.877.623
Segmentforpligtelser	1.539.955	702.338	163.171	9.715	-443.142	1.972.037

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

1 Segmentoplysninger (fortsat)

Segmentoplysninger for moderselskabet

I overensstemmelse med overgangsreglerne til årsregnskabsloven udelades segmentoplysninger for koncernen på det sekundære (geografiske) segment.

Under henvisning til årsregnskabslovens §96 er der ikke foretaget opdeling af nettoomsætningen, idet moderselskabets aktiviteter henholdsvis markeder ikke afviger indbyrdes.

2 Personaleomkostninger

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Personaleomkostninger				
Gager og lønninger	-897.228	-784.893	-239.153	-218.352
Pensioner	-62.397	-55.578	-20.530	-19.684
Andre omkostninger til social sikring	-36.006	-32.510	-5.823	-5.698
Personaleomkostninger	-995.631	-872.981	-265.506	-243.734
Gennemsnitligt antal medarbejdere	1.669	1.482	396	392
Antal fuldtidsansatte 31. december	1.735	1.588	403	400

Medarbejdere ansat i OK, der er tilknyttet OK Plus A/S, Danoil Exploration A/S og EnergiData A/S er indregnet i de pågældende selskabers årsregnskaber.

I koncernens og moderselskabets personaleomkostninger indgår gager og pensioner til moderselskabets direktion med 11.516 tkr. (2016: i alt 7.015 tkr.) og bestyrelse med 2.843 tkr. (2016: i alt 2.790 tkr.).

Der er med direktionen indgået en særlig bonusordning baseret på koncernens samlede indtjening for årene 2017-19.

3 Honorar til repræsentantskabsvalgt revision

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Lovpligtig revision	-1.863	-1.836	-638	-656
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-75	-53	-30	-35
Skatterådgivning	-695	-310	-124	-171
Andre ydelser	-3.478	-721	-3.295	-244
Honorar til repræsentantskabsvalgt revision	-6.111	-2.920	-4.087	-1.106

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

4 Kapitalandele i datterselskaber

tkr.	Morderselskab	
	2017	2016
Anskaffelsessum 1. januar	314.177	278.221
Årets tilgang	0	10.000
Overførsel	0	25.956
Anskaffelsessum 31. december	314.177	314.177
Reguleringer 1. januar	263.162	294.798
Valutakursregulering af udenlandske datterselskaber	-3.024	-4.264
Årets resultat	233.068	101.103
Udbetalt udbytte	-1.491	-128.789
Sikringsinstrumenter efter skat	1.244	314
Reguleringer 31. december	492.959	263.162
Regnskabsmæssig værdi 31. december	807.136	577.339

Navn	Hjem- sted	Ejer- andel	Selskabs- kapital	Egen- kapital	Årets resultat	OK's andel		
						Egen- kapital	Res. før skat	Årets resultat
						tkr.	tkr.	tkr.
Kamstrup A/S	Stilling	100 %	14.000	687.768	246.596	687.768	310.574	246.596
Danoil Explo- ration A/S	Aarhus	100 %	1.000	38.520	-2.151	38.520	-2.576	-2.151
OK Plus Butiks- drift A/S	Aarhus	100 %	5.000	7.058	11	7.058	14	11
OK Plus A/S	Køge	100 %	3.000	7.951	1.385	7.951	1.774	1.385
EnergiData A/S	Køge	100 %	500	5.192	-4.592	5.192	-4.853	-4.592
Gilbjerg Vindmøllelav I/S		99 %		19.763	657	13.736	-9.261	-9.261
Samfinans A/S	Aarhus	100 %	2.000	50.945	1.080	50.945	1.390	1.080
				<u>817.197</u>	<u>242.986</u>	<u>811.170</u>	<u>297.062</u>	<u>233.068</u>
Intern avance						-4.034		
						<u>807.136</u>	<u>297.062</u>	<u>233.068</u>

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

5 Kapitalandele i associerede selskaber

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Anskaffelsessum 1. januar	16.823	16.123	16.573	15.873
Tilgang	636	700	636	700
Afgang	-250	0	0	0
Anskaffelsessum 31. december	17.209	16.823	17.209	16.573
Reguleringer 1. januar	11.304	11.173	8.634	10.465
Årets resultat	3.545	5.309	3.489	2.772
Overført tilgodehavende til dækning af underbalance	650	0	650	0
Afgang	-2.726	0	0	0
Udbytte	-2.163	-5.178	-2.163	-4.603
Reguleringer 31. december	10.610	11.304	10.610	8.634
Regnskabsmæssig værdi 31. december	27.819	28.127	27.819	25.207

Navn	Hjem- sted	Ejer- andel	Selskabs- kapital	Egen- kapital	Årets resultat	Koncernens andel		
						Egenkapital	Res. før skat	Årets resultat
			tkr.	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.
Samtank A/S	Aarhus	50 %	3.000	27.424	915	13.712	588	457
Tank Reinsurance S.A.	Luxemborg	26 %	25.000	44.811	17.311	11.633	6.067	4.413
Danish Hydrogen Fuel A/S	Herning	40 %	2.342	-19.607	-970	-4.617	-650	-650
Fischer-Kamstrup	Aarhus			0	56	0	56	56
				<u>52.628</u>	<u>17.312</u>	<u>20.728</u>	<u>6.061</u>	<u>4.276</u>
Overført tilgodehavende til dækning af underbalance						3.417		
Overførte hensatte forpligtelser						1.200		
Goodwill						2.474	-731	-731
						<u>27.819</u>	<u>5.330</u>	<u>3.545</u>

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

6 Finansielle indtægter

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Indtægter af værdipapirer	1.424	2.684	0	0
Renteindtægter tilknyttede selskaber	0	0	2.128	1.895
Valutakursgevinster	10.438	3.415	10.438	0
Øvrige finansielle indtægter	17.220	26.812	14.782	25.315
Finansielle indtægter	29.082	32.911	27.348	27.210

7 Finansielle omkostninger

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Renteudgifter realkredit og pengeinstitutter	-6.241	-11.896	-3.705	-6.619
Valutakurstab	-8.817	-10.277	0	-9.663
Øvrige finansielle omkostninger	-20.079	-26.716	-14.740	-25.369
Finansielle omkostninger	-35.137	-48.889	-18.445	-41.651

8 Skat af ordinært resultat

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Årets aktuelle skat	-25.412	-78.541	-50.274	-48.554
Regulering af udskudt skat	-92.186	-12.107	-2.141	-5.217
Regulering til tidligere år	1.104	-1.307	274	-242
Skat af ordinært resultat	-116.494	-91.955	-52.141	-54.013
Skat via resultatopgørelsen	-114.355	-85.176	-50.353	-47.657
Skat via egenkapitalen	-2.139	-6.779	-1.788	-6.356
Skat af ordinært resultat	-116.494	-91.955	-52.141	-54.013

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

9 Immaterielle anlægsaktiver

tkr.	Koncern				
	Færdig- gjorte udv. projekter	Udv.- projekter under udførelse	Goodwill	Software	Licenser i olieud- vinding
Anskaffelsessum 1. januar	201.948	31.359	129.490	92.671	19.476
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	0	0	0	0	0
Overført	47.004	-47.004	0	0	0
Årets tilgang	0	101.787	166	24.484	0
Årets afgang	0	0	-24.799	-6.624	0
Anskaffelsessum 31. december	248.952	86.142	104.857	110.531	19.476
Af- og nedskrivninger 1. januar	-121.904	0	-112.986	-69.657	-17.771
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	0	0	0	0	0
Årets af- og nedskrivninger	-37.123	0	-5.058	-10.156	-155
Årets afgang	0	0	24.799	6.624	0
Af- og nedskrivninger 31. december	-159.027	0	-93.245	-73.189	-17.926
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2017	89.925	86.142	11.612	37.342	1.550
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2016	80.044	31.359	16.504	23.014	1.705
Afskrives over	3-5 år	-	3-20 år	5 år	1-15 år

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

9 Immaterielle anlægsaktiver (fortsat)

tkr.	Morderselskab	
	Goodwill	Software
Anskaffelsessum 1. januar	33.765	72.679
Årets tilgang	166	15.606
Årets afgang	0	0
Anskaffelsessum 31. december	33.931	88.285
Af- og nedskrivninger 1. januar	-17.261	-56.459
Årets af- og nedskrivninger	-5.058	-8.388
Årets afgang	0	0
Af- og nedskrivninger 31. december	-22.319	-64.847
Regnskabsmæssig værdi		
31. december 2017	11.612	23.438
Regnskabsmæssig værdi		
31. december 2016	16.504	16.220
Afskrives over	5 år	5 år

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

10 Materielle anlægsaktiver

tkr.	Koncern				
	Grunde og bygninger	Tekniske anlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	Investeringer i olieudvinding	Igangv. invest. / forudbetalinger
Anskaffelsessum 1. januar	847.957	931.306	473.564	362.987	188.273
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	0	-75	-654	0	0
Overført	81.185	39.721	5.674	0	-126.580
Årets tilgang	77.556	81.695	62.021	3.164	130.931
Årets afgang	-1.144	-11.968	-13.628	0	-7.483
Anskaffelsessum 31. december	1.005.554	1.040.679	526.977	366.151	185.141
Af- og nedskrivninger 1. januar	-283.109	-637.137	-331.773	-173.856	0
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	0	31	302	0	0
Overført	0	0	0	0	0
Årets af- og nedskrivninger	-36.977	-83.042	-41.174	-11.340	0
Årets afgang	452	10.969	12.005	0	0
Af- og nedskrivninger 31. december	-319.634	-709.179	-360.640	-185.196	0
Regnskabsmæssig værdi					
31. december 2017	685.920	331.500	166.337	180.955	185.141
Regnskabsmæssig værdi					
31. december 2016	564.848	294.169	141.791	189.131	188.273
Afskrives over	20-50 år	5-25 år	1-12 år	-	-

Under investeringer, olieudvinding indgår renter, der vedrører fremstillingsperioden.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

10 Materielle anlægsaktiver (fortsat)

	Morderselskab			
	Grunde og bygninger	Tekniske anlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	Igangv.-invest. / forudbetalinger
tkr.				
Anskaffelsessum 1. januar	699.080	579.521	430.317	7.483
Årets tilgang	36.694	65.307	42.131	10.867
Årets afgang	0	0	-3.490	-7.483
Overført	0	0	0	0
Anskaffelsessum 31. december	735.774	644.828	468.958	10.867
Af- og nedskrivninger 1. januar	-263.553	-408.376	-312.964	0
Årets af- og nedskrivninger	-26.083	-34.590	-27.543	0
Årets afgang	0	0	3.490	0
Overført	0	0	0	0
Ned- og afskrivninger 31. december	-289.636	-442.966	-337.017	0
Regnskabsmæssig værdi				
31. december 2017	446.138	201.862	131.941	10.867
Regnskabsmæssig værdi				
31. december 2016	435.527	171.145	117.353	7.483
Afskrives over	20-50 år	5-25 år	1-12 år	-

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

11 Andre tilgodehavender, anlægsaktiver

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Regnskabsmæssig værdi primo	21.552	22.181	2.149	2.453
Årets tilgang	1.441	16	1.441	0
Årets afgang, afdrag og nedskrivninger	-324	-645	-239	-304
Andre tilgodehavender, anlægsaktiver 31. december	22.669	21.552	3.351	2.149

12 Værdipapirer (pantebreve), anlægsaktiver

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Regnskabsmæssig værdi primo	27.176	39.492	93	93
Årets tilgang	710	958	0	0
Årets afgang, afdrag og nedskrivninger	-3.209	-13.274	0	0
Værdipapirer, anlægsaktiver 31. december	24.677	27.176	93	93

13 Igangværende arbejder for fremmed regning

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Igangværende arbejder for fremmed regning	1.364.026	1.184.079	4.710	6.658
Acontofaktureringer	-1.196.851	-1.077.903	0	0
Igangværende arbejder for fremmed regning 31. december	167.175	106.176	4.710	6.658
Indregnes således:				
Igangværende arbejder for fremmed regning (aktiver)	203.826	138.194	4.710	6.658
Igangværende arbejder for fremmed regning (passiver)	-36.651	-32.018	0	0
Igangværende arbejder for fremmed regning 31. december	167.175	106.176	4.710	6.658

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

14 Tilgodehavende / skyldig selskabsskat

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Tilgodehavende selskabsskat 1. januar	3.717	24.122	0	19.036
Årets aktuelle skat	-24.010	-69.009	-20.797	-65.094
Regulering til tidligere år	1.282	-550	1.413	-60
Betalt selskabsskat i året	99.193	49.154	97.077	46.118
Tilgodehavende selskabsskat 31. december	80.182	3.717	77.693	0

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Skyldig selskabsskat 1. januar	-9.785	-4.331	-9.785	0
Årets aktuelle skat	-278	-9.785	0	-9.785
Betalt selskabsskat i året	9.785	4.331	9.785	0
Skyldig selskabsskat 31. december	-278	-9.785	0	-9.785

15 Periodeafgrænsningsposter (aktiv)

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Forudbetalte omkostninger	7.736	8.868	6.651	7.447
Periodeafgrænsningsposter 31. december	7.736	8.868	6.651	7.447

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
16 Udskudt skatteaktiv				
Udskudt skatteaktiv 1. januar	11.000	14.208	0	0
Årets ændring i udskudt skat	0	-3.208	0	0
Udskudt skatteaktiv 31. december	11.000	11.000	0	0
Udskudt skatteaktiv vedrører fremførbart skattemæssigt underskud				
Udskudt skat				
Udskudt skat 1. januar	49.566	39.137	8.704	3.487
Årets ændring i udskudt skat	92.186	9.104	2.141	5.217
Regulering til tidligere år	242	1.325	0	0
Udskudt skat 31. december	141.994	49.566	10.845	8.704
Udskudt skat vedrører:				
Immaterielle anlægsaktiver	44.959	27.995	4.691	3.090
Finansielle anlægsaktiver	3.257	4.737	3.257	4.737
Materielle anlægsaktiver	41.305	27.668	7.536	5.116
Gældsforpligtelser	-8.689	-8.016	-4.639	-4.239
Igangværende arbejder	59.655	0	0	0
Urealiseret koncernavance	-171	-187	0	0
Indirekte produktionsomkostninger	1.607	1.183	0	0
Omsætningsaktiver	71	-3.814	0	0
	141.994	49.566	10.845	8.704

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

17 Andre hensatte forpligtelser

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Andre hensatte forpligtelser 1. januar	44.848	41.535	5.245	9.036
Anvendt i året	-9.044	-13.106	-1.255	-4.456
Ubenyttede garantiforpligtelser, tilbageført	-6.591	0	0	0
Hensat for året	32.351	16.419	1.277	665
Andre hensatte forpligtelser 31. december	61.564	44.848	5.267	5.245
Forfaldstidspunkterne for hensatte forpligtelser forventes at blive:				
0-1 år	12.038	11.095	1.827	2.842
1-5 år	29.073	10.161	1.856	1.221
> 5 år	20.453	23.592	1.584	1.182
	61.564	44.848	5.267	5.245

Andre hensatte forpligtelser vedrører primært oprydningsforpligtelser og garantiforpligtelser.

18 Gældsforpligtelser

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Realkreditinstitutter				
Langfristet	84.225	95.327	27.612	33.548
Kortfristet	10.350	10.494	4.876	4.956
	94.575	105.821	32.488	38.504
Kreditinstitutter				
Kortfristet *	380.172	334.257	379.919	334.206
Leasingforpligtelser				
Langfristet	0	865	0	0
Langfristede gældsforpligtelser, der forfalder efter 5 år fra regnskabsårets udløb	52.535	63.620	17.046	17.115

* Koncernen har indgået committet bankaftale, som løber frem til medio 2019.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

19 Reguleringer

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Afskrivninger	225.025	229.786	101.662	102.048
Gevinst/tab ved salg af anlægsaktiver	-813	1.343	-813	1.343
Gevinst ved salg af virksomhed	0	-1.613	0	0
Resultat efter skat i datterselskaber	0	0	-233.068	-101.103
Resultat efter skat i associerede selskaber	-3.545	-5.309	-3.489	-2.772
Indtægter af værdipapirer (pantebreve)	-1.424	-2.684	0	0
Finansielle indtægter	-27.658	-30.227	-27.348	-27.210
Finansielle omkostninger	35.137	48.889	18.445	41.651
Skat af ordinært resultat	114.355	91.955	50.353	54.013
Skat på egenkapitalen	-2.139	-6.779	-1.787	-6.356
Årets bevægelser af minoritetsinteresser	-3	-78	0	0
Ændring i andre hensatte forpligtelser	16.716	3.574	22	-501
Øvrige reguleringer	-2.628	-4.267	0	205
Reguleringer	353.023	324.590	-96.023	61.318

20 Ændring i driftskapital

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Ændring i varebeholdninger	-99.279	-60.264	-42.952	-28.213
Ændring i tilgodehavender	-169.385	-536.715	-552	-696.226
Ændring i leverandørgæld og anden gæld	172.179	174.992	65.046	185.173
Ændring i driftskapital	-96.485	-421.987	21.542	-539.266

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

21 Finansielle risici

Risikostyringspolitik

De overordnede rammer for den finansielle risikostyring er fastlagt i koncernens finanspolitik. Finanspolitikken omfatter identifikation af samt rammer for adressering af risiko inden for råvarer, kredit, likviditet, rente og valuta.

Finanspolitikken opdateres årligt og godkendes af bestyrelsen.

Det er koncernens politik ikke at foretage aktiv spekulation i finansielle risici. Den finansielle strategi retter sig således alene mod styring og reduktion af de finansielle risici, der er en direkte følge af koncernens drift, investeringer og finansiering.

De væsentligste finansielle risici er beskrevet i afsnittene nedenfor. Hvert afsnit indledes med en kort beskrivelse af den finansielle risiko, relateret forretningsaktivitet, indvirkning, risikostyring relateret til den finansielle risiko og påvirkning i regnskabsåret.

Moderselskabet er grundet sine aktiviteter eksponeret for samme type risici som koncernen, hvorfor moderselskabets risikostyringspolitik er en integreret del af koncernens politik.

Markedsrisici

Råvareprisrisici

Som følge af koncernens forretningsaktiviteter er den eksponeret over for ændringer i prisen på olie og el. Det er koncernens politik at afdække prisrisikoen på elkontrakter ved at indgå finansielle kontrakter på Nasdaq for at opnå en stabil margin. Koncernen foretager ikke afdækning af prisrisikoen på varebeholdninger relateret til oliepriser, da koncernens salgspriser afhænger af markedsprisen på olie.

Ved en parallelforskydning af forward-elpriserne på 5% vil årets resultat for hverken koncernen eller moderselskabet blive påvirket i 2017 eller 2016, hvorimod egenkapitalen efter skat for både koncernen og moderselskabet vil blive påvirket positivt med 1.820 t.kr. i 2017 (2016: positivt 1.939 t.kr.).

Følsomheden er baseret på følgende forudsætninger:

- De angivne følsomheder er opgjort baseret på de indregnede elhandelskontrakter pr. 31. december.
- Alle sikringsforhold af fremtidig køb af el vurderes at være 100% effektive.
- Følsomhederne er baseret på en ændring på 5% i noterede priser på Nasdaq.
- De anvendte ændringer anses for rimeligt sandsynlige baseret på nuværende markedsforhold samt forventninger til markedsudviklingen.

Valutarisici

Koncernen og moderselskabet er eksponeret overfor valutarisici fra primært USD, GBP, NOK og SEK. Olieprodukter købes hjem i USD, hvorfor koncernen er eksponeret overfor udsving i valutakursen. Risikoen modsvares dog delvist af varebeholdning af olieprodukter. Koncernens nettoeksponering overfor valutarisici er begrænset pr. 31. december 2017 og 2016, hvorfor der ikke er foretaget afdækning af eksponeringerne pr. 31. december 2017 eller 2016. Ledelsen vurderer løbende behovet for sikring af valutapositioner.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

21 Finansielle risici (fortsat)

Renterisici

Som følge af finansiering med bank- og realkreditlån med kort rente er både koncernen og moderselskabet eksponeret overfor udsving i renten. Det er koncernens politik løbende at vurdere behovet for reduktion af stigninger i variable rentebetalinger ved indgåelse af fastforrentede lån eller indgåelse af renteswaps.

En stigning af renteniveauet med 1 procentpoint i forhold til balancedagens renteniveau vil, alt andet lige, ikke påvirke koncernens resultat. Egenkapitalen efter skat vil blive påvirket positivt med 2.116 t.kr. i 2017 (2016: positivt 2.792 t.kr.).

En tilsvarende stigning af renteniveauet med 1 procentpoint i forhold til balancedagens renteniveau vil, alt andet lige, ikke påvirke moderselskabets resultat. Egenkapitalen efter skat vil blive påvirket positivt med 1043 t.kr. i 2017 (2016: positivt 1.341 t.kr.).

Forudsætninger for følsomhedsanalysen

- De angivne følsomheder er baseret på de indregnede finansielle aktiver og forpligtelser pr. 31. december. Der er ikke taget hensyn til fremtidige afdrag, lånoptagelser og lignende i løbet af året.
- Alle sikringsforhold af variabelt forrentede lån vurderes at være 100% effektive.

Likviditetsrisici

Såvel koncern som moderselskab er eksponeret for likviditetsrisici som følge af sine løbende aktiviteter, prissikringsaftaler og tilbagebetalingsaftaler for lånefinansiering. Likviditeten sikres gennem fleksibilitet og spredning af lånoptagelser, forfalds- og genforhandlingstidspunkter samt modparter. Likviditetsreserven består af likvider og uudnyttede kreditfaciliteter. Det er ledelsens opfattelse, at både koncernen og moderselskabet har tilstrækkelig likviditetsberedskab til at indfri forpligtelser i takt med de forfalder.

Forfaldsanalyse

Koncernens gældsforpligtelser forfalder som følger:

2017 tkr.	Kontraktlige						2023 og derefter
	pengestrømme	2018	2019	2020	2021	2022	
Ikke-afledte finansielle instrumenter							
Realkreditinstitutter	103.541	10.802	9.695	9.602	9.533	9.403	54.506
Kreditinstitutter	380.172	380.172	0	0	0	0	0
Leverandørgæld	495.849	495.849	0	0	0	0	0
Gæld til associerede selskaber	2.046	2.046	0	0	0	0	0
Afledte finansielle instrumenter							
Afledte finansielle instrumenter	6.798	3.067	738	1.750	443	577	223
31. december 2017	988.406	891.936	10.433	11.352	9.976	9.980	54.729
2016 tkr.	Kontraktlige						2022 og derefter
	pengestrømme	2017	2018	2019	2020	2021	
Ikke-afledte finansielle instrumenter							
Realkreditinstitutter	117.758	11.876	11.507	10.405	10.317	10.253	63.400
Kreditinstitutter	334.257	334.257	0	0	0	0	0
Finansielle leasingforpligtelser	864	0	216	216	216	216	0
Leverandørgæld	312.208	312.208	0	0	0	0	0
Gæld til associerede selskaber	671	671	0	0	0	0	0
Afledte finansielle instrumenter							
Afledte finansielle instrumenter	22.813	8.219	6.396	4.141	2.594	629	834
31. december 2016	788.571	667.231	18.119	14.762	13.127	11.098	64.234

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

21 Finansielle risici (fortsat)

Moderselskabets gældsforpligtelser forfalder som følger:

2017 tkr.	Kontraktlige						2023 og
	pengestrømme	2018	2019	2020	2021	2022	derefter
Ikke-afledte finansielle instrumenter							
Realkreditinstitutter	34.512	5.161	4.093	4.040	4.012	3.847	13.359
Kreditinstitutter	379.919	379.919	0	0	0	0	0
Leverandørgæld	294.146	294.146	0	0	0	0	0
Gæld til datterselskaber	25.145	25.145	0	0	0	0	0
Gæld til associerede selskaber	2.046	2.046	0	0	0	0	0
Afledte finansielle instrumenter							
Afledte finansielle instrumenter	2.854	1.662	-464	777	268	442	169
31. december 2017	738.622	708.079	3.629	4.817	4.280	4.289	13.528

2016 tkr.	Kontraktlige					2022 og	
	pengestrømme	2017	2018	2019	2020	2021	derefter
Ikke-afledte finansielle instrumenter							
Realkreditinstitutter	41.107	5.497	5.177	4.124	4.085	4.071	18.153
Kreditinstitutter	334.206	334.206	0	0	0	0	0
Leverandørgæld	214.294	214.294	0	0	0	0	0
Gæld til datterselskaber	23.565	23.565	0	0	0	0	0
Gæld til associerede selskaber	1.217	1.217	0	0	0	0	0
Afledte finansielle instrumenter							
Afledte finansielle instrumenter	17.327	6.723	5.037	2.940	1.560	435	632
31. december 2016	631.716	585.502	10.214	7.064	5.645	4.506	18.785

Forudsætninger for forfaldsanalysen

- Forfaldsanalysen er baseret på alle udiskonterede pengestrømme inkl. estimerede rentebetalinger. Rentebetalinger er estimeret på de nuværende markedsforhold.
- De udiskonterede pengestrømme fra afledte finansielle instrumenter præsenteres brutto, medmindre parterne har en kontraktligt ret/forpligtelse til at afregne netto.

På baggrund af forventninger til den fremtidige drift og det aktuelle likviditetsberedskab, er der ikke identificeret andre væsentlige likviditetsrisici.

Kreditrisici

Koncernen og moderselskabet er eksponeret for kreditrisiko fra tilgodehavender fra salg, herunder privatkunder med kreditkort. Styring af disse kreditrisici er opdelt i erhvervs-kunder og privatkunder.

Herudover er koncernen eksponeret for kreditrisiko fra udlån til stationsejere, mens moderselskabet er eksponeret for kreditrisici fra tilgodehavender hos datterselskaber.

Erhvervs-kunder og privatkunder

Kreditvurdering af erhvervs-kunder er baseret på tilgængelig information om den enkelte kunde. Historisk information er typisk registreret betalingshistorik, realiserede tab og årsrapporter mv., hvorimod information til at forudsige tab kan være vurdering fra eksterne ratingbureauer, budgetter, brancheforecasts, generel udvikling i makroøkonomi mv. Ledelsen vurderer løbende behovet for at kreditforsikre kunder eller modtagelse af sikkerhedsstillelse fra kunder. Tilgodehavender fra privatkunder er baseret på en nedskrivningsmatrice baseret på størrelse og overforfald.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

21 Finansielle risici (fortsat)

Pr. 31. december fordeler eksponeringen fra tilgodehavender fra salg på kundetyper sig således:

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Erhvervskunder	1.336.800	1.236.957	971.856	954.647
Privatkunder	449.918	366.070	449.918	366.070
	<u>1.786.718</u>	<u>1.603.027</u>	<u>1.421.774</u>	<u>1.320.717</u>

Den maksimale kreditrisiko for finansielle aktiver er afspejlet i de regnskabsmæssige værdier, der indgår i balancen.

Tilgodehavender fra salg anses for at være misligholdt otte dage efter betalingsfristen. Erhvervskunder anses for at være kreditforringet ud fra en individuel kreditvurdering og privatkunder anses for at være kreditforringet, når de er overforfaldne med 30 dage.

Nedenstående tabel viser koncernens eksponering af kreditrisiko og forventet kredittab for tilgodehavender fra salg fordelt på overforfald.

Erhvervskunder

tkr.	2017			2016		
	Regnskabs- mæssig værdi før nedskrivning	Vægtet gennemsnitlige tabsratio	Nedskrivning	Regnskabs- mæssig værdi før nedskrivning	Vægtet gennemsnitlige tabsratio	Nedskrivning
Ej forfaldent	1.080.418	0,7	7.319	1.053.517	0,9	9.871
Forfaldent 0 – 7 dage	222.870	0,04	100	149.157	0,0	0
Forfaldent 8 – 30 dage	32.034	0,2	75	10.586	0,0	0
Forfaldent 31 – 60 dage	7.426	6,6	489	14.252	0,8	121
Forfaldent mere end 60 dage	6.525	68,8	4.489	24.144	19,5	4.707
31. december	<u>1.349.273</u>	<u>0,9</u>	<u>12.472</u>	<u>1.251.656</u>	<u>1,2</u>	<u>14.699</u>

Privatkunder

tkr.	2017			2016		
	Regnskabs- mæssig værdi før nedskrivning	Vægtet gennemsnitlige tabsratio	Nedskrivning	Regnskabs- mæssig værdi før nedskrivning	Vægtet gennemsnitlige tabsratio	Nedskrivning
Ej forfaldent	401.476	0,2	675	325.820	0,1	40
Forfaldent 0 – 7 dage	21.481	0,2	50	20.523	0,0	0
Forfaldent 8 – 30 dage	5.489	1,4	75	3.882	0,0	0
Forfaldent 31 – 60 dage	7.143	5,7	404	7.265	5,2	375
Forfaldent mere end 60 dage	20.593	24,6	5.061	12.661	29,0	3.666
31. december	<u>456.182</u>	<u>1,4</u>	<u>6.265</u>	<u>370.151</u>	<u>1,1</u>	<u>4.081</u>

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

21 Finansielle risici (fortsat)

Nedenstående tabel viser moderselskabets eksponering for kreditrisiko og forventet kredittab fra tilgodehavender fra salg fordelt på overforfald.

Erhvervskunder	2017			2016		
	Regnskabsmæssig værdi før nedskrivning	Vægtet gennemsnitlige tabsratio	Nedskrivning	Regnskabsmæssig værdi før nedskrivning	Vægtet gennemsnitlige tabsratio	Nedskrivning
tkr.						
Ej forfaldent	807.305	0,6	4.520	806.604	0,9	7.122
Forfaldent 0 – 7 dage	162.097	0,1	150	142.263	0,0	-
Forfaldent 8 – 30 dage	3.302	2,3	75	4.267	0,0	-
Forfaldent 31 – 60 dage	4.049	12,1	489	7.994	1,5	121
Forfaldent mere end 60 dage	2.572	86,9	2.235	3.183	76,1	2.421
31. december	979.325	0,8	7.469	964.311	1,0	9.664

Privatkunder	2017			2016		
	Regnskabsmæssig værdi før nedskrivning	Vægtet gennemsnitlige tabsratio	Nedskrivning	Regnskabsmæssig værdi før nedskrivning	Vægtet gennemsnitlige tabsratio	Nedskrivning
tkr.						
Ej forfaldent	401.476	0,2	675	325.820	0,1	40
Forfaldent 0 – 7 dage	21.481	0,2	50	20.523	0,0	0
Forfaldent 8 – 30 dage	5.489	1,4	75	3.882	0,0	0
Forfaldent 31 – 60 dage	7.143	5,7	404	7.265	5,2	375
Forfaldent mere end 60 dage	20.593	24,6	5.061	12.661	29,0	3.666
31. december	456.182	1,4	6.265	370.151	1,1	4.081

Nedskrivninger på tilgodehavender fra salg har i året udviklet sig som følger:

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
1. januar	18.780	19.361	13.745	14.935
Nedskrevet i året	-13.504	-11.840	-13.504	-11.834
Årets revurdering af nedskrivninger	13.461	11.259	13.493	10.644
31. december	18.737	18.780	13.734	13.745

Udlån til stationsejere

Koncernen har en krediteksponering vedrørende udlån til stationsejere, hvor den regnskabsmæssige værdi pr. 31. december 2017 udgør 24.584 t.kr. (2016: 27.083 t.kr.).

Koncernen har for alle udlån modtaget sikkerhed i form af pantebreve i fast ejendom.

Tilgodehavender hos datterselskaber

Moderselskabet har tilgodehavende hos datterselskaber, der i al væsentlighed udgøres af tilgodehavender fra salg samt likvider, der indgår i cash pool-ordninger. Den regnskabsmæssige værdi udgør 361.371 t.kr. (2016: 410.648 t.kr.).

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

21 Finansielle risici (fortsat)

Moderselskabets kreditrisici fra tilgodehavender hos datterselskaber styres i lighed med erhvervskunder som beskrevet ovenfor.

Andre finansielle instrumenter

Krediteksponering fra andre finansielle instrumenter opstår, når koncernen indgår afledte finansielle instrumenter, og ved placering af likvide beholdninger hos finansielle institutioner.

Afledte finansielle instrumenter indgås både med finansielle institutioner, som har en kreditrating mellem BBB og A (Standard & Poor's) pr. 31. december 2017, og erhvervskunder.

Koncernens likvide beholdninger som udgør 85.926 t.kr. pr. 31. december 2017 (2016: 35.329 t.kr.), er placeret hos finansielle institutioner med en kreditrating mellem BB og AA- (Standard & Poor's) pr. 31. december 2017.

Moderselskabets likvide beholdninger udgør 58.702 t.kr. pr. 31. december 2017 (2016: 12.513 t.kr.), er placeret hos finansielle institutioner med en kreditrating mellem A og AA- (Standard & Poor's) pr. 31. december 2017.

Sikkerhedsstillelse

Koncernen og moderselskabet har indgået aftaler om sikkerhedsstillelse for afledte finansielle instrumenter og stiller sikkerhed i form af likvider.

Tabellen nedenfor viser koncernens bruttoværdier af afledte finansielle instrumenter, hvor der enten er foretaget modregning i balancen, eller hvor der er stillet kontant sikkerhed.

	Brutto regnskabs- mæssig værdi	Modregnet i balancen	Netto regnskabs- mæssig værdi	Sikkerheds- stillelse	Nettoværdi
2017 tkr.					
Positiv dagsværdi, elhandelskontrakter	13.642	-5.114	8.528	0	8.528
Negativ dagsværdi, elhandelskontrakter	-5.114	5.114	0	0	0
Netto	8.528	0	8.528	0	8.528
2016 tkr.					
Positiv dagsværdi, elhandelskontrakter	7.305	-6.175	1.130	0	1.130
Negativ dagsværdi, elhandelskontrakter	-6.175	6.175	0	0	0
Netto	1.130	0	1.130	0	1.130

Koncernen og moderselskabet har overfor Nasdaq OMX stillet sikkerhed på 6.401 t.kr. i 2017 (2016: 19.838 t.kr.).

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

22 Finansielle instrumenter

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Finansielle aktiver målt til dagsværdi gennem resultatopgørelsen				
Afledte finansielle instrumenter	7.117	6.405	7.117	6.405
	<u>7.117</u>	<u>6.405</u>	<u>7.117</u>	<u>6.405</u>
Finansielle aktiver målt til amortiseret kostpris				
Andre tilgodehavender (finansielle anlægsaktiver)	22.669	21.552	3.351	2.149
Andre værdipapirer	24.677	27.176	93	93
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	1.786.718	1.603.027	1.421.774	1.320.717
Tilgodehavender hos datterselskaber	0	0	360.618	410.648
Andre tilgodehavender (omsætningsaktiver) eksklusiv afledte finansielle instrumenter	175.610	251.926	158.777	234.678
Likvide beholdninger	85.926	35.329	58.702	12.513
	<u>2.095.600</u>	<u>1.939.010</u>	<u>2.003.315</u>	<u>1.980.798</u>
Finansielle forpligtelser målt til dagsværdi gennem resultatopgørelsen				
Afledte finansielle instrumenter	7.117	6.405	7.117	6.405
	<u>7.117</u>	<u>6.405</u>	<u>7.117</u>	<u>6.405</u>
Finansielle forpligtelser indgået til sikring af fremtidige pengestrømme målt til dagsværdi gennem egenkapitalen				
Afledte finansielle instrumenter	6.798	16.523	2.854	10.983
	<u>6.798</u>	<u>16.523</u>	<u>2.854</u>	<u>10.983</u>
Finansielle forpligtelser målt til amortiseret kostpris				
Realkreditinstitutter	94.575	105.821	32.488	38.504
Leasingforpligtelser	0	865	0	0
Kreditinstitutter	380.172	334.257	379.919	334.206
Leverandørgæld	495.849	312.208	294.146	214.294
Gæld til datterselskaber	0	0	24.392	23.565
Gæld til associerede selskaber	2.046	671	2.046	1.217
Anden gæld eksklusiv afledte finansielle instrumenter	186.491	239.882	170.891	198.519
	<u>1.159.133</u>	<u>993.704</u>	<u>903.882</u>	<u>810.305</u>

Andre tilgodehavender og anden gæld er eksklusiv ikke-finansielle instrumenter, som f.eks. lønrelaterede poster og mellemværender med SKAT.

Den regnskabsmæssige værdi og dagsværdi er tilnærmelsesvis ens for koncernen, med undtagelse af andre værdipapirer og gæld til realkreditinstitutter målt til amortiseret kostpris, hvor dagsværdien udgør hhv. 30.423 t.kr. og 90.457 t.kr. (2016: 40.915 t.kr. og 100.974 t.kr.). Dagsværdien af andre værdipapirer og gæld til realkreditinstitutter indgår i hhv. niveau 2 og 1 i dagsværdihierarkiet. Der henvises til afsnittet "Metoder og forudsætninger for opgørelsen af dagsværdier" nedenfor.

For moderselskabet er den regnskabsmæssige værdi og dagsværdien tilnærmelsesvis ens for alle finansielle instrumenter.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

22 Finansielle instrumenter (fortsat)

Dagsværdihierarki for finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi:

2017 tkr.	Koncern			Morderselskab		
	Noterede priser (niveau 1)	Observerbare input (niveau 2)	I alt	Noterede priser (niveau 1)	Observerbare input (niveau 2)	I alt
Finansielle aktiver						
Afledte finansielle instrumenter	1.411	7.117	8.528	1.411	7.117	8.528
	1.411	7.117	8.528	1.411	7.117	8.528
Finansielle forpligtelser						
Afledte finansielle instrumenter	0	15.326	15.326	0	11.382	11.382
	0	15.326	15.326	0	11.382	11.382
 2016 tkr.						
	Koncern			Morderselskab		
	Noterede priser (niveau 1)	Observerbare input (niveau 2)	I alt	Noterede priser (niveau 1)	Observerbare input (niveau 2)	I alt
Finansielle aktiver						
Afledte finansielle instrumenter	0	6.405	6.405	0	6.405	6.405
	0	6.405	6.405	0	6.405	6.405
Finansielle forpligtelser						
Afledte finansielle instrumenter	5.276	17.652	22.928	5.276	12.112	17.388
	5.276	17.652	22.928	5.276	12.112	17.388

Metoder og forudsætninger for opgørelsen af dagsværdier

De anvendte metoder og forudsætninger ved opgørelse af dagsværdier af finansielle instrumenter er beskrevet for hver klasse af finansielle instrumenter.

Elhandelskontrakter indgået på Nasdaq

Elhandelskontrakter indgået på Nasdaq værdiansættes på baggrund af noterede priser (niveau 1).

Elhandelskontrakter indgået med bilaterale modparter

Elhandelskontrakter værdiansættes efter almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker baseret på relevante observerbare markedsdata. Der anvendes både eksternt og internt beregnede dagsværdier baseret på tilbagediskontering af fremtidige pengestrømme. Hvor der anvendes internt beregnede dagsværdier, bliver disse afstemt kvartalsvis med de eksternt beregnede dagsværdier.

Dagsværdien af afledte finansielle instrumenter beregnes ved hjælp af værdiansættelsesmodeller, såsom tilbagediskonterede pengestrømsmodeller. De forventede pengestrømme for den enkelte kontrakt baseres primært på observerbare markedsdata, såsom forwardpriser på el (niveau 2).

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

22 Finansielle instrumenter (fortsat)

Renteswaps

Renteswaps værdiansættes efter almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker baseret på relevante observerbare swap-kurver og valutakurser. Der anvendes både eksternt og internt beregnede dagsværdier baseret på tilbagediskontering af fremtidige pengestrømme. Hvor der anvendes internt beregnede dagsværdier, bliver disse afstemt kvartalsvis med de eksternt beregnede dagsværdier.

Dagsværdien af afledte finansielle instrumenter beregnes ved hjælp af værdiansættelsesmodeller, såsom tilbagediskonterede pengestrømsmodeller. De forventede pengestrømme for den enkelte kontrakt baseres primært på observerbare markedsdata, såsom rentekurver og valutakurser (niveau 2).

Andre værdipapirer (måles til amortiseret kostpris i balancen)

Dagsværdi af langfristet tilgodehavender beregnes på baggrund af tilbagediskonteringsmodeller, hvor alle estimerede og faste pengestrømme tilbagediskonteres ved brug af en nul kuponrentekurve. De forventede pengestrømme for den enkelte kontrakt baseres på kontraktuelle pengestrømme og observerbare markedsdata såsom rentekurver. Ved opgørelse af dagsværdien af variabelt forrentede finansielle instrumenter estimeres pengestrømmene ud fra forward-rentekurver (niveau 3).

Gæld til realkreditinstitutter (måles til amortiseret kostpris i balancen)

For noteret gæld til realkreditinstitutter værdiansættes dagsværdien på baggrund af noterede priser (niveau 1).

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

23 Regnskabsmæssig sikring

Elhandelskontrakter

Moderselskabet påtager sig forskellige risici ved at købe og sælge el. Den væsentligste risiko er prisrisikoen, der opstår når indgåede salgskontrakter ikke afdækkes af modsvarende købskontrakter. Dette vil resultere i, at salget foregår til en fastpris, mens indkøbet foregår til varierende dagspris, der kan overstige salgsprisen. Denne prisrisiko styres i henhold til koncernens risikopolitik i tre porteføljer fordelt på Grundkraft samt områdetillæg i DK1 (Jylland/Fyn) og DK2 (Sjælland). For at afdække det fremtidige køb på spot af Grundkraft og områdetillæg i DK1 og DK2 indgår koncernen finansielle afdækningskontrakter (futures) på Nasdaq.

De underliggende risici i prissætningen af afdækningskontrakterne er identiske med de designerede risikokomponenter, hvorfor koncernen har fastsat en sikringsrate på 1:1 for de tre sikringsforhold.

Det er koncernens politik at den åbne position på systemkraft holdes inden for +/- 0,5 MW i de enkelte år, hvor EPAD maksimalt må have en value-at-risk på 500 t.EUR, opgjort på baggrund af en statistisk optionsmodel.

Udvikling af regnskabspraksis

Som beskrevet overfor styrer virksomheden sin prisrisiko på el i tre porteføljer. Ledelsen mener, at koncernens og moderselskabets risikostyring er i overensstemmelse med kravene til regnskabsmæssig sikring af ikke-finansielle komponenter i IFRS 9 *Finansielle instrumenter* (IFRS 9). Da IFRS 9 er en ny standard kan der være forskellige fortolkninger til hvorvidt system- og områdeprisen på det nordiske el-marked kvalificerer til regnskabsmæssig sikring af ikke-finansielle komponenter. Ledelsen følger løbende øvrige markedsdeltagere, herunder lovgivers, fortolkning eller anvendelse af de regnskabsmæssige sikringsregler under IFRS 9, hvilket kan medføre en tilpasning af koncernens og moderselskabets regnskabspraksis.

Variabelt forrentet gæld

Koncernen og moderselskabet optager finansiering i variabelt forrentet gæld og er derfor eksponeret for variabiliteten i fremtidige rentebetalinger. Denne risiko styres ved at indgå renteswaps, hvor renten omlægges fra variabel til fast. De underliggende risici i prissætningen af renteswapperne er identiske med de designerede risici.

Pengestrømssikring

Nedenstående tabel viser timingen af de nominelle værdier af koncernens sikringsinstrumenter:

Koncern og moder- selskab Elkontrakter	Nominal værdi	Udløb under	Udløb 1 - 5 år	Udløb over 5
	MW	1 år MW	MW	år MW
2017	24,4	14,4	10,0	0,0
2016	26,7	13,7	13,0	0,0

Koncern Renteswaps	Nominal værdi	Udløb under	Udløb 1 - 5 år	Udløb over 5
	DKK mio.	1 år DKK mio.	DKK mio.	år DKK mio.
2017	75	7	48	20
2016	81	7	49	25

Moder- selskab Renteswaps	Nominal værdi	Udløb under	Udløb 1 - 5 år	Udløb over 5
	DKK mio.	1 år DKK mio.	DKK mio.	år DKK mio.
2017	32	4	15	13
2016	35	4	15	16

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

23 Regnskabsmæssig sikring (fortsat)

Indflydelsen på koncernens og moderselskabets balance fra afledte finansielle instrumenter designeret som sikringsinstrument i sikringsforhold er som følger:

Koncern og moder- selskab	Elkontrakter	Nominel værdi	tkr.	tkr.	Regnskabs- post i balancen
			Aktiv	Passiv	
2017		24,4 MW	1.411	0	Andre tilgode- havender
2016		26,7 MW	0	5.276	Anden gæld
Koncern Renteswaps					
2017		75 mio.kr.	0	8.209	Anden gæld
2016		81 mio.kr.	0	11.247	Anden gæld
Moder- selskab Renteswaps					
2017		32 mio. kr.	0	4.265	Anden gæld
2016		35 mio. kr.	0	5.707	Anden gæld

Reserven for pengestrømsikring på egenkapitalen udgør for koncernen negativt 5.303 t.kr. pr. 31. december 2017 (2016: negativt 12.888 t.kr.). For moderselskabet udgør reserven for pengestrømsikring på egenkapitalen negativt 2.227 t.kr. pr. 31. december 2017 (2016: negativt 8.566 t.kr.).

Nedenfor vises påvirkningen af reserven for pengestrømsikring for henholdsvis el kontrakter og renteswaps. (Forøgelse af egenkapital + / reduktion af egenkapital -):

Koncern og moder- selskab	Elkontrakter	Reserve primo	Dagsværdi- ændring indregnet i reserve	Overført til finansielle poster	Overført til vareforbrug	Skat	Reserve ultimo
			2017	-4.115	4.789	0	1.897
2016	-24.035	16.048	0	10.095	-6.223	-4.115	
Koncern Renteswaps							
2017	-8.773	211	2.827	0	-668	-6.403	
2016	-9.631	-1.689	3.031	0	-484	-8.773	
Moder- selskab Renteswaps							
2017	-4.451	116	1.325	0	-317	-3.327	
2016	-4.829	-850	1.456	0	-228	-4.451	

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

24 Kontraktlige forpligtelser, eventualposter og sikkerhedsstillelser

tkr.	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
Kautionsforpligtelser og hensigtserklæringer	5.358	12.116	5.078	5.307
Afgivne garantier	353.141	424.062	103.316	95.840
Eventualforpligtelser i tilknytning til leasingkontrakter og lejemål	76.240	60.488	32.667	34.751
Følgende aktiver er stillet til sikkerhed:				
Ejendomme stillet til sikkerhed for realkreditinstitutter	241.724	239.712	119.072	128.466
Skadesløsbreve og ejerpantebreve stillet til sikkerhed for pengeinstitutter m. fl.	7.494	7.494	7.494	7.494

Øvrige kontraktlige forpligtelser, eventualposter og sikkerhedsstillelser vedr. moderselskabet:

Sammen med den anden aktionær i det associerede selskab, Samtank A/S, har OK a.m.b.a. over for långivende banker tilkendegivet, om fornødent, at ville støtte selskabet finansielt.

OK amba har overfor EnergiData A/S tilkendegivet at ville støtte selskabet finansielt, hvis der skulle opstå behov for det.

OK a.m.b.a. kautionerer for tilknyttede selskabers bankengagementer, som pr. 31. december 2017 udgør 250 mio. kr.

OK a.m.b.a. indgår i sambeskatning med danske dattervirksomheder. Selskaberne hæfter ubegrænset og solidarisk for danske selskabsskatter og kildeskatter på udbytter, renter og royalties inden for sambeskatningskredsen. Koncernen som helhed hæfter ikke over for andre.

OK a.m.b.a. indestår for finansieringen af Danoil Exploration A/S' andel i udbygningen af Syd Arne-feltet.

OK a.m.b.a. stiller garanti for Danoil Exploration A/S' opfyldelse af samtlige forpligtelser overfor den danske stat og Nordsøfonden, samt for erstatningspligt for skader forvoldt ved olie- og gasaktiviteter, selvom skaderne sker ved hændelige uheld (objektivt ansvar). Hvis forpligtelsen påhviler Danoil Exploration A/S solidarisk med de øvrige konsortiedeltagere, er OK a.m.b.a.'s garanti dog begrænset til et beløb, der svarer til det dobbelte af Danoil Exploration A/S' andel af hver forpligtelse. Der er tegnet sædvanlig forsikring til imødegåelse af erstatningskrav.

OK har afgivet moderselskabsgaranti i tilknytning til datterselskabs indgåelse af kundecontrakt på 1,7 mia kr. Moderselskabsgarantien dækker i tilfælde af datterselskabets manglende opfyldelse af de kontraktlige forpligtelser og den ophører, når datterselskabets forpligtelser under henholdsvis leverings- og serviceaftalen ophører.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

24 Kontraktlige forpligtelser, eventualposter og sikkerhedsstillelser (fortsat)

I forbindelse med selskabets handel med el derivater på Nasdaq OMX er selskabet pligtig til at være medlem af Nasdaqs Default Fond for commodities. Der er en tabsfordelingsmekanisme mellem fondens medlemmer, som kan blive udløst i forbindelse med ekstreme markedsudsving. Hvis et medlem i den forbindelse ikke er i stand til at indfri deres forpligtelser hæfter de øvrige medlemmer via deres indskud i Default Fonden. Indskuddet er beregnet efter medlemmernes handelsomfang og selskabets forpligtelse er pt. begrænset til 6 mio. kr.

OK a.m.b.a. har stillet moderselskabsgaranti til OK Plus A/S og OK Plus Butikdrift A/S overfor leverandøren til OK Plus butikker.

OK a.m.b.a. har outsourset dele af selskabets IT-drift samt dele af kundeservice. Forpligtelse i forbindelse hermed er 2 mio. kr.

Hertil kommer kontraktlige forpligtelser, eventualposter og sikkerhedsstillelser for koncernen:

Koncernen har gennem Danoil Exploration A/S indgået aftaler med øvrige konsortiemedlemmer om efterforsknings- og vurderingsboringer, der i alt udgør mindre end 30 mio. kr.

Koncernen hæfter solidarisk med de øvrige konsortiemedlemmer for forpligtelser i henhold til til licenserne, hvor Danoil Exploration A/S er konsortiemedlem.

Koncernen er part i enkelte igangværende retssager. Det er ledelsens opfattelse, at udfaldet af disse retssager ikke vil påvirke koncernens finansielle stilling udover de forpligtelser, der er indregnet pr. 31. december 2017.

Koncernen har stillet garantier til svenske kunder vedrørende mellemværender med Kamstrup A/S' datterselskab i Sverige.

25 Nærtstående parter

OK a.m.b.a. har ingen nærtstående parter med bestemmende indflydelse.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for OK a.m.b.a. for 2017 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for klasse C-virksomheder (stor) og med tilvalg af de internationale regnskabsstandarder (IFRS som godkendt af EU) IAS 32, IFRS 9, IFRS 13 samt IFRS 7. IFRS standarderne vedrører indregning, måling samt præsentation og oplysninger om finansielle aktiver og forpligtelser.

Årsrapporten er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hvert enkelt regnskabelement nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til gevinster, tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes, herunder indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet OK a.m.b.a. samt datterselskaber, hvori OK a.m.b.a. direkte eller indirekte besidder mere end 50 % af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse. Selskaber, hvori koncernen besidder mellem 20 % og 50 % af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede selskaber, jf. koncernoversigten.

Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede selskaber.

Kapitalandele i datterselskaber udlignes med den forholdsmæssige andel af datterselskabernes handelsværdi af nettoaktiver og forpligtelser på anskaffelsestidspunktet.

Nyerhvervede eller nystiftede selskaber er indregnet i koncernregnskabet fra anskaffelsestidspunktet.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Ved køb af selskaber anvendes overtagelsesmetoden, dog anvendes sammenlægnings-metoden ved koncerninterne overdragelser.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem anskaffelsværdi og dagsværdi af overtagne identificerede aktiver og forpligtelser, inklusiv hensatte forpligtelser til omstrukturering, indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives systematisk over resultatopgørelsen efter en individuel vurdering af den økonomiske levetid, dog maksimalt 20 år. Afskrivninger indgår i koncernens produktionsomkostninger.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af dattervirksomheder og associerede virksomheder opgøres som forskellen mellem afhændelsessummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiver på salgstidspunktet inkl. ikke-afskrevet goodwill og forventede omkostninger til salg eller afvikling.

Minoritetsinteresser

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regskabsposter 100 %. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes resultat og egenkapital reguleres årligt og opføres som særskilte poster under resultatdisponeringen og balancen.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen eller indregning i seneste årsregnskab indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

Ved indregning af udenlandske datterselskaber og associerede selskaber, der er selvstændige enheder, omregnes resultatopgørelserne til en gennemsnitlig valutakurs for måneden, og balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske datterselskabers egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i egenkapitalen.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Nettoomsætning ved salg af handelsvarer og færdigvarer, hvilket omfatter benzin og olie, el samt elektroniske fjernvarme- og elmålere m.v., indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang, og såfremt indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget. Nettoomsætningen måles ekskl. moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget.

Igangværende arbejder for fremmed regning ved opførelse af anlæg for forhandlere indregnes i nettoomsætningen i takt med, at anlægsarbejderne udføres, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte arbejder (produktionsmetoden).

Leveringsaftaler, der indgås med det formål at tilgodese selskabets fremtidige køb og salg af handelsvarer, og som forventes afregnet ved fysisk levering, indregnes i resultatopgørelsen i den periode, hvor leverancen fysisk har fundet sted.

Vareforbrug og produktionsomkostninger

Vareforbrug og produktionsomkostninger omfatter omkostninger, herunder afskrivninger og gager, der afholdes for at opnå årets nettoomsætning. Handelsselskaberne indregner vareforbrug og de producerende selskaber produktionsomkostninger svarende til årets omsætning. Herunder indgår direkte og indirekte omkostninger til råvarer og hjælpematerialer, løn og gager samt leje og afskrivninger på produktionsanlæg.

Under produktionsomkostninger indregnes tillige efterforsknings- og udviklingsomkostninger, der ikke opfylder kriterierne for aktivering, samt afskrivning på aktiverede udviklingsomkostninger.

Logistikomkostninger

I logistikomkostninger indregnes omkostninger, der er afholdt til oplagring og distribution af varer solgt i årets løb. Herunder indregnes omkostninger til chauffører og forsyningspersonale samt afskrivninger.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Salgsomkostninger

I salgsomkostninger indregnes omkostninger, der er afholdt til salg af varer solgt i årets løb samt omkostninger til årets gennemførte marketingkampagner, udstillinger m.v. Herunder indregnes omkostninger til salgs-/marketingpersonale, reklame- og udstillingsomkostninger samt afskrivninger.

Administrationsomkostninger

I administrationsomkostninger indregnes omkostninger, der er afholdt i året til ledelse og administration af koncernen, herunder omkostninger til det administrative personale, IT, kontorlokaler og kontoromkostninger samt afskrivninger.

Andre driftsindtægter og -omkostninger

Andre driftsindtægter og -omkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til selskabernes aktiviteter.

Resultat af kapitalandele i datterselskaber og associerede selskaber

I moderselskabets resultatopgørelse indregnes den forholdsmæssige andel af de enkelte datterselskabers resultat efter skat efter fuld eliminering af intern avance/internt tab.

I både moderselskabets og koncernens resultatopgørelser indregnes den forholdsmæssige andel af de associerede selskabers resultat efter skat efter eliminering af forholdsmæssig andel af intern avance/internt tab.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renter, kursgevinster og -tab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt tillæg og godtgørelser under acontoskatteordningen m.v.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Skat af årets resultat

OK er administrationsselskab for sambeskatningen og afregner som følge heraf alle betalinger af selskabsskat med skattemyndighederne.

Den aktuelle danske selskabsskat fordeles ved afregning af sambeskatningsbidrag mellem de sambeskattede selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster. I tilknytning hertil modtager selskaber med skattemæssigt underskud sambeskatningsbidrag fra selskaber, der har kunnet anvende dette underskud til nedsættelse af eget skattemæssigt overskud.

Årets skat, der består af årets sambeskatningsbidrag og ændring i udskudt skat - herunder som følge af ændring i skattesats - indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte i egenkapitalen.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Goodwill

Erhvervet goodwill måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Goodwill afskrives lineært over den vurderede økonomiske levetid.

Software

Erhvervet software måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Software afskrives lineært over den vurderede økonomiske levetid på maksimalt 5 år.

Udviklingsprojekter

Aktiverede udviklingsomkostninger måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Kostprisen omfatter omkostninger, gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til selskabets udviklingsaktiviteter.

Aktiverede udviklingsomkostninger afskrives lineært efter færdiggørelsen af udviklingsarbejdet over den vurderede økonomiske brugstid. Afskrivningsperioden udgør 3-5 år.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Olieefterforskning

Olieefterforskningsomkostninger vedrørende prøveboringer omkostningsføres løbende i resultatopgørelsen.

Olieefterforskningsomkostninger vedrørende kommercielle fund aktiveres som immaterielle anlægsaktiver fra det tidspunkt, hvor fundet er erklæret kommercielt.

Olieefterforskningsomkostninger afholdt før dette tidspunkt omkostningsføres i resultatopgørelsen.

Olieefterforskningsomkostninger måles til kostpris med fradrag af eventuelle nedskrivninger. Der afskrives ikke på olieefterforskningsomkostninger. Ved produktionsstart overføres efterforskningsomkostningerne under immaterielle anlægsaktiver til investeringer i olieudvinding under materielle anlægsaktiver.

Immaterielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdien, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Der foretages årligt nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis grupper af aktiver.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

- Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og løn.

Vindmøller anskaffet i løbet af året indregnes under materielle anlægsaktiver, idet aktivet er anskaffet med henblik på at indgå i selskabets drift. Vindmøller der anskaffes med henblik på videresalg indregnes til salgspris og anskaffelsespris under henholdsvis omsætning og varekøb.

Leasingkontrakter vedrørende anlægsaktiver, hvor selskabet har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiel leasing), måles ved første indregning i balancen til laveste værdi af dagsværdi og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse. Ved beregning af nutidsværdien anvendes leasingaftalens interne rentefod som diskonteringsfaktor eller virksomhedens alternative lånerente. Finansielt leasede aktiver behandles herefter som virksomhedens øvrige anlægsaktiver.

Som ovenfor nævnt aktiveres olieefterforskningsomkostninger vedrørende kommercielle fund som immaterielle anlægsaktiver fra det tidspunkt, hvor fundet er erklæret kommercielt. Ved produktionsstart overføres efterforskningsomkostningerne under immaterielle anlægsaktiver til investeringer i olieudvinding under materielle anlægsaktiver.

Omkostninger og investeringer til opbygning og etablering af det tekniske produktionsanlæg tillige med rente og kursreguleringer i etableringsperioden, aktiveres under regnskabsposten materielle anlægsaktiver, investering i olieudvinding.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Med undtagelse af investeringer i olieudvinding foretages alle afskrivninger lineært over den forventede brugstid baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger	20 - 50 år
Tekniske anlæg og maskiner	5 - 25 år
Driftsmateriel og inventar	1 - 12 år

Afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under henholdsvis vareforbrug og produktionsomkostninger samt logistik-, salgs- og administrationsomkostninger.

Investeringer i olieudvinding afskrives fra produktionsstart over den vurderede kommercielle levetid efter en unit-of-production (produktionsenheder) metode på basis af producerede og producerbare mængder.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdien, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Der foretages årligt nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis grupper af aktiver.

Kapitalandele i datterselskaber og associerede selskaber

Kapitalandele i datterselskaber og associerede selskaber måles efter den indre værdis metode.

Kapitalandele i datterselskaber og associerede selskaber måles i balancen til den forholdsmæssige andel af selskabernes indre værdi opgjort efter moderselskabets regnskabspraksis med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Datterselskaber og associerede selskaber med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr., og et eventuelt tilgodehavende hos disse selskaber nedskrives med moderselskabets andel af den negative indre værdi, i det omfang det vurderes uerholdeligt. Såfremt den regnskabsmæssige negative indre værdi overstiger tilgodehavendet, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser, i det omfang moderselskabet har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække datterselskabets underbalance.

Nettoopskrivning af kapitalandele i datterselskaber og associerede selskaber overføres under egenkapitalen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode, i det omfang den regnskabsmæssige værdi overstiger anskaffelsesværdien.

Andre værdipapirer

Værdipapirer, der omfatter pantebreve, der forventes beholdt til udløb, måles til amortiseret kostpris. Ved amortiseret kostpris for disse pantebreve forstås pantebrevenes resttilgodehavender optaget til en kurs, der beregnes som kursværdien (dagsprisen) ved anskaffelsen med et tidsmæssigt beregnet tillæg af forskellen mellem denne kurs og indfrielseskurs.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-metoden. Er nettorealisationseværdien lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi.

Kostpris for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer omfatter anskaffelsespris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Kostpris for fremstillede færdigvarer samt varer under fremstilling omfatter kostpris for råvarer, hjælpematerialer, direkte løn og indirekte produktionsomkostninger. Indirekte produktionsomkostninger indeholder indirekte materialer og løn samt vedligeholdelse af og afskrivning på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, fabriksbygninger og udstyr samt omkostninger til fabriksadministration og ledelse. Låneomkostninger indregnes ikke.

Tilgodehavender og skyldige varemellemværender med andre olieselskaber (exchange) indgår under varebeholdninger.

Finansielle aktiver

Primære finansielle aktiver klassificeres ifølge IFRS 9 i kategorier af finansielle aktiver, der måles til dagsværdi gennem resultatopgørelsen, dagsværdi med værdiregulering gennem egenkapitalen eller til amortiseret kost.

Koncernen klassificerer alle sine gældsinstrumenter, inklusiv tilgodehavender fra salg, som finansielle aktiver, der måles til amortiseret kostpris, såfremt begge af følgende betingelser er opfyldt:

- De finansielle aktiver besiddes i overensstemmelse med koncernens forretningsmodel, som har til formål at holde aktiverne med henblik på at modtage de aftalte kontraktuelle pengestrømme; og
- Kontraktvilkårene for de finansielle aktiver giver ret til at modtage pengestrømme på fastsatte datoer, som alene omfatter tilbagebetaling af hovedstol og renter på den udestående hovedstol.

Primære finansielle aktiver indenfor denne kategori måles til amortiseret kostpris ved brug af den effektive rentemetode, fratrukket eventuelle nedskrivninger.

Nedskrivninger af finansielle aktiver

Tilgodehavender med væsentlige finansielle komponenter

Nedskrivninger af finansielle aktiver med væsentlige finansielle komponenter, der måles til amortiseret kostpris foretages ud fra en individuel vurdering baseret på et forventet tab for de kommende 12 måneder fra balancedagen. Alternativt, hvis der er sket væsentlige ændringer i

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

modpartens kreditrisiko nedskrives til det forventede tab over det finansielle aktivs resterende løbetid.

Ved vurdering af hvorvidt der er sket en væsentlig forøgelse af kreditrisikoen af et finansielt aktiv siden første indregning indhentes understøttende dokumentation, der er offentligt tilgængeligt. Endvidere indgår både kvantitativ og kvalitativ information, bl.a. baseret på koncernens egen historiske registreringer, samt forecasts mv.

Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser

For tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser anvender koncernen en forenklet metode for nedskrivning, der kræver en løbende vurdering af det forventede tab over tilgodehavendets resterende løbetid.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles på indgåelsestidspunktet til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter indregnes i andre tilgodehavender, realkreditinstitutter og anden gæld. Indregning af dagsværdireguleringer afhænger af, hvorvidt der anvendes regnskabsmæssig sikring eller ikke.

Værdireguleringer af afledte finansielle instrumenter, der ikke er designet til regnskabsmæssig sikring eller opfylder kravene herfor, indregnes i resultatopgørelsen.

Koncernen designerer afledte finansielle instrumenter til sikring af fremtidige højst sandsynlige pengestrømme herunder især til sikring af fremtidige rentebetalinger på lån samt køb af elektricitet (pengestrømssikring).

Ved indgåelse af et afledt finansielt instrument i sikringsøjemed dokumenterer koncernen den økonomiske sammenhæng mellem sikringsinstrument og den sikrede risiko, herunder hvorvidt ændringer i den sikrede risikos pengestrømme modsvarer af ændringer i sikringsinstrumentets pengestrømme. Sikringsforhold indgås i overensstemmelse med koncernens vedtagne risikostyringsstrategi og -formål.

Den effektive del af dagsværdireguleringer af afledte finansielle instrumenter, der er designet til og opfylder betingelserne til pengestrømssikring, indregnes på en særskilt reserve i egenkapitalen. Værdireguleringer, der kan henføres til ineffektivitet, indregnes i resultatopgørelsen.

Akkumulerede værdireguleringer indregnet i egenkapitalen reklassificeres til resultatopgørelsen, når den sikrede transaktion gennemføres eller sikringsforholdet ophører som følge af ændringer i risikostyringsstrategien.

Modregning af finansielle instrumenter

Finansielle aktiver og forpligtelser modregnes og præsenteres som et nettobeløb i balancen, når der foreligger en juridisk ret til at modregne og det samtidig enten er hensigten at foretage nettoafregning eller realisere det finansielle aktiv og den finansielle forpligtelse samtidig.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det udførte arbejde. Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden på balancedagen og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde.

Det enkelte igangværende arbejde indregnes i balancen under tilgodehavender eller gældsforpligtelser afhængig af nettoværdien af salgssummen med fradrag af acontofaktureringer og forudbetalinger.

Omkostninger i forbindelse med salgsarbejde og opnåelse af kontrakter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de afholdes.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under aktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Værdipapirer

Værdipapirer og kapitalandele måles til dagsværdi på balancedagen eller amortiseret kostpris, såfremt dagsværdi ikke kan opgøres pålideligt.

Egenkapital

Andelskapital

Udtræder en andelshaver efter lovligt varsel, har selskabet ret og pligt til at udbetale andelshaverens indestående på andelskontoen, dog kun i det omfang beløbet er i behold i selskabet

efter det på det ordinære repræsentantskabsmøde godkendte regnskab for det år, til hvis udløb udtrædelsen sker og kun i det omfang udbetalingen godkendes af repræsentantskabet.

Egne kapitalandele

Anskaffelses- og afståelsessummer samt udbytte for egne kapitalandele indregnes på overført resultat under egenkapitalen. Gevinster og tab ved salg indregnes således ikke i resultatopgørelsen. Kapitalnedsættelser ved annullering af egne kapitalandele reducerer andels-/selskabskapitalen med et beløb svarende til kapitalandelens nominelle værdi.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode

Reserve for nettoopskrivning efter indre værdi omfatter nettoopskrivning af kapitalandele i datter- og associerede virksomheder i forhold til kostpris.

Reserven kan elimineres ved underskud, realisation af kapitalandele eller ændring i regnskabsmæssige skøn.

Reserven kan ikke indregnes med et negativt beløb.

Forrentning af andelskapital og udbytte

Foreslået forrentning af andelskapital og udbytte indregnes som en forpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på OK's repræsentantskabsmøde (deklareringstidspunktet). Forrentning af andelskapital og udbytte, som forventes udbetalt for året, vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Selskabsskat og udskudt skat

Skyldige og tilgodehavende sambeskatningsbidrag indregnes i balancen under mellemværender med tilknyttede virksomheder.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmetode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter alternative beskatningsregler, måles udskudt skat på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes med den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed og jurisdiktion.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

Andre hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser omfatter tab på kontrakter, oprydnings- og garantiforpligtelser m.v.

Hensatte forpligtelser indregnes, når koncernen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at indfrielse af forpligtelsen vil medføre et forbrug af selskabets økonomiske ressourcer.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Gældsforpligtelser

Gæld til realkreditinstitutter og kreditinstitutter indregnes ved lånoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, således at forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

Under finansielle forpligtelser indregnes tillige den kapitaliserede restleasingforpligtelse på finansielle leasingforpligtelser.

Andre gældsforpligtelser, som omfatter gæld til leverandører, tilknyttede og associerede selskaber samt anden gæld, måles til nettorealisationseværdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under forpligtelser, omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende år.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens og moderselskabets pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året, årets forskydning i likvider samt koncernens og moderselskabets likvider ved årets begyndelse og slutning.

Likviditetsvirkningen af køb og salg af selskaber vises separat under pengestrømme fra investeringsaktivitet. I pengestrømsopgørelsen indregnes pengestrømme vedrørende købte selskaber fra anskaffelsestidspunktet, og pengestrømme vedrørende solgte selskaber indregnes frem til salgstidspunktet.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres som koncernens og moderselskabets andel af resultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalt selskabsskat.

Pengestrøm til investeringsaktivitet

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af selskaber og aktiviteter samt køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af koncernens og moderselskabets andelskapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, afdrag på rentebærende gæld samt betaling af forrentning til andelshaverne.

Likvider

Likvider omfatter likvide beholdninger samt kortfristede værdipapirer, og som uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger og hvorpå, der kun er ubetydelige risici for værdiændringer.

Koncern- og årsregnskab 1. januar - 31. december

Noter

26 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Segmentoplysninger

Der gives oplysninger på koncernens aktivitetsområder, der består af følgende områder:

- Brændstof og energi
- Energi- og vandmåling
- Olieeftersforskning og -udvinding
- Energistyring og -besparelse

Segmentoplysningerne følger koncernens regnskabspraksis, risici og interne økonomistyring.

Anlægsaktiver i segmentet omfatter de anlægsaktiver, som anvendes direkte i segmentets drift, herunder immaterielle anlægsaktiver, materielle anlægsaktiver og kapitalandele i associerede selskaber.

Omsætningsaktiver i segmentet omfatter de omsætningsaktiver, som anvendes direkte i segmentets drift, herunder varebeholdninger, tilgodehavender fra salg, andre tilgodehavender, periodeafgrænsningsposter samt likvide beholdninger. Segmentforpligtelser omfatter forpligtelser, der er afledt af segmentets drift, herunder leverandører af varer og tjenesteydelser samt anden gæld.

Nøgletal

De i hoved- og nøgletalsoversigten anførte nøgletal er beregnet således:

Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat af primær drift} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Resultat af primær drift} \times 100}{\text{Gennemsnitlige operative aktiver}}$
Operative aktiver	Operative aktiver er aktiver i alt fratrukket likvide beholdninger, andre rentebærende aktiver (inkl. aktier) samt kapitalandele i associerede selskaber.
Bruttomargin	$\frac{\text{Bruttoresultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Likviditetsgrad	$\frac{\text{Omsætningsaktiver}}{\text{Kortfristet gæld}}$
Egenkapitalandel	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Passiver i alt, ultimo}}$
Egenkapitalforrentning	$\frac{\text{Ordinært resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$